

PROIECTUL DE INCLUZIUNE SOCIALĂ – ROMÂNIA

MANUAL OPERAȚIONAL

**(LINII DIRECTOARE PRIVIND STUDIUL DE IMPACT ASUPRA MEDIULUI
PENTRU SUB-PROIECTE)**

CUPRINS

Studiul de mediu

- A. Legislația și procedurile privind protecția mediului înconjurător din România
- B. Descriere a proiectului
- C. Posibil impact al sub-proiectelor asupra mediului
- D. Protocoale instituționale
- E. Proceduri ale Băncii Mondiale

Anexe

- Anexa 1A Cadrul juridic și politici instituționale
- Anexa 1B Sistemul de aprobări și permise din România
- Anexa 2 Sistemul de studii de evaluare a impactului asupra mediului (SEM) din România, prin comparație cu OP 4.01
- Anexa 3: Studiul de impact asupra mediului în diferitele stadii ale sub-proiectelor
- Anexa 4: Formatul documentelor de management al mediului
 - A. Planul de atenuare a efectelor negative
 - B. Planul de monitorizare
- Anexa 5: Studiul de impact asupra mediului la faza de studiu de fezabilitate: Lista de control a documentației
- Anexa 6: Studiul de impact asupra mediului la faza de studiu de fezabilitate: Lista de control pentru verificarea în teren
- Anexa 7.1 Lista de control: Alimentarea cu apă
- Anexa 7.2 Lista de control: Eliminarea apelor reziduale, drenare și canalizare
- Anexa 7.3 Lista de control: Instituțiile de învățământ/ instituții rezidențiale

STUDIUL DE IMPACT ASUPRA MEDIULUI

Aria de acoperire și profunzimea procesului legat de Studiul de impact asupra mediului (SIM) depind de natura, scara și impactul potențial al oricărui sub-proiect propus. Se anticipează, ca regulă generală, că sub-proiectele finanțate prin Proiectul de Incluziune Socială din România nu necesită un proces întreg de studiere a evaluării impactului asupra mediului (SEM). Totuși, are o arie largă de acoperire și are în vedere mediul natural și sănătatea populației, precum și aspectele socio-culturale, concentrându-se pe aceste chestiuni și pe efectele potențiale care se stabilesc ca fiind esențiale pentru corectitudinea și durabilitatea impactului proiectelor comunitare asupra mediului ambiant. Evaluarea de mediu decurge în paralel cu procesul de identificarea, elaborarea și punerea în aplicare de potențiale sub-proiecte.

Printre elementele esențiale de care se ține seama în cadrul procesului de evaluare a impactului asupra mediului se includ:

- Respectarea reglementărilor de mediu în vigoare în România;
- Cerințe ale politicilor de siguranță ale Băncii Mondiale (acolo unde este cazul), care sunt mai stricte sau diferite de cele ale României
- Analiza alternativelor;
- Participarea și consultarea publică a persoanelor și instituțiilor afectate; și
- Comunicarea informațiilor.

A. Legislația și procedurile privind protecția mediului înconjurător din România

Activitățile desfășurate în cadrul proiectului vor respecta legislația actuală din România și principiile generale de mediu. Sub-proiectele nu vor contribui în general la degradarea mediului fizic și uman.

Legislația și reglementările românești aplicabile proiectelor

Sistemul de evaluare a impactului asupra mediului este armonizat cu reglementările UE și foarte compatibil cu cele ale Băncii Mondiale. În Anexa 1 se include o listă a actelor legislative, a regulilor, normelor și procedurilor care reglementează clasificarea SEM din România. Sunt incluse, în plus, și directivele UE relevante și tratatele internaționale la care România este parte semnatară. Diagramele care compară sistemele românești cu cerințele OP 4.00 pentru Studiul de impact asupra mediului sunt incluse în Anexa 2 a prezentului raport. Acestea au fost extrase din recentul raport asupra „sistemelor de țară”, pregătit de Banca Mondială.

Aderarea la Uniunea Europeană este unul dintre obiectivele centrale de dezvoltare ale României, deoarece se are în vedere și Tratatul de aderare, semnat recent, care angajează guvernul și pregătește aderarea la UE în 2007. Articolul 148 (2) din Constituția României (intitulat „Integrarea în Uniunea Europeană”) prevede că, drept consecință a aderării, dispozițiile tratatelor de constituire a Uniunii Europene, precum și celelalte regulamente comunitare obligatorii se vor aplica cu precădere în cazul existenței unui conflict cu prevederile legislației naționale, pentru a se asigura respectarea dispozițiilor actului de aderare. Legislația Uniunii Europene privind protecția de mediu include peste 200 de instrumente juridice care se referă la poluarea apei și a aerului, la managementul deșeurilor și al substanțelor chimice, la bio-

tehnologie, protecția naturii, poluarea industrială și managementul riscului, la protecția împotriva zgomotului și a radiațiilor. În cazul în care Comisia Europeană stabilește că un stat membru al UE nu aplică legislația UE, în consecință neîndeplinindu-și propriile obligații juridice, instituția poate lua măsuri pentru îndreptarea situației, prin intermediul unui proces numit „procedura privind încălcarea legii”. Dacă această procedură nu dă rezultatele scontate, Comisia trebuie să supună chestiunea atenției Curții Europene de Justiție, care are competența de a impune sancțiuni. Hotărârile Curții sunt obligatorii pentru toate statele membre și instituțiile UE.

Au fost necesare o serie de reforme importante ale sistemului administrativ și juridic românesc pentru a pregăti aderarea la UE pentru a putea accepta așa-numitul *acquis communautaire* și pentru a îmbunătăți infrastructura fizică. A fost adoptată Legea cadru general nr. 294/2003 de aprobare a OUG nr. 91/2002 privind modificările Legii nr. 137/1995, care a introdus o procedură obligatorie, în sensul necesității SEM pentru anumite proiecte, inclusiv pentru cele cu efecte transfrontaliere. Au fost adoptate HG nr. 918/2002 (de transpunere a directivelor SEM) și patru ordonanțe ministeriale¹ prin care s-au stabilit competențele, stadiile procedurale și instrucțiunile, inclusiv participarea și pregătirea publicului în cadrul procedurii SEM (evaluarea proiectelor, aria de acoperire a SEM și examinarea)². Evaluarea proiectelor, pentru a se stabili care sunt efectele posibile importante asupra mediului și care sunt condițiile în care trebuie întocmit un SEM complet, se bazează pe criterii calitative și cantitative. Autoritățile competente la nivel național sunt Ministerul Mediului și al Gospodăririi Apelor (MMGA) – pentru anumite proiecte importante – și Agenția Națională de Protecție a Mediului (ANPM), dar și Agențiile Regionale și Locale de Protecție a Mediului (ARPM și ALPM), în funcție de tipul și de efectul anticipat al proiectului propus. Anexele I.1 și I.2 ale OM nr. 860/2002, modificate prin OM nr. 210/2004 și OM nr. 1037/2005, stabilesc care sunt autoritățile competente răspunzătoare pentru un anumit tip de proiect. Comitetul Tehnic de Examinare, compus din mai mulți reprezentanți din ministere și din brigăzile de protecție civilă și de pompieri, care poate include și alți experți, dacă este cazul, participă la toate etapele, în special la examinarea, stabilirea ariei de acoperire, și revizia de calitate a SEM. SEM poate fi întocmit doar de niște specialiști acreditați.

Proiectele noi, precum și orice proiecte de modificare, extindere sau scoatere din funcțiune care pot avea efecte semnificative asupra mediului, cu referire la activitățile enumerate prin HG nr. 918/2002 (cadru de evaluare a impactului asupra mediului) și OUG nr. 152/2005 (privind activitățile integrate de prevenire, atenuare și control al poluării) trebuie să fie însoțite de un permis de mediu pentru construcție³, și, în anumite situații (cazul gropilor de gunoi ecologice), de un permis integrat, care să includă o descriere scurtă a proiectului, a efectelor acestuia și a măsurilor corespunzătoare de atenuare a efectelor negative asupra mediului⁴. Pentru proiectele de tipul celor enumerate în Anexa 1 a HG nr. 918/2002, precum și pentru cele enumerate la Anexa 2 a aceleiași decizii de guvern este necesar un SEM complet, în situația în care aceasta a fost decizia luată de autoritățile competente după analiza fiecărui caz (examinarea). Proiectele de

¹ Instrumentele de reglementare din România sunt următoarele: legi, decizii, și ordonanțele ministeriale. Deciziile au scopul de organizare a aplicării legilor. Ordinele sunt emise în conformitate cu limitele și competențele prevăzute prin diferitele dispoziții ale legilor de organizare. Legile sunt adoptate de Parlament. Deciziile și legile sunt semnate de Primul-ministru și contrasemnate de ministrul (miniștrii) însărcinați cu execuția acestora.

² Pentru mai multe detalii, consultați legislația enumerată la Anexa IA.

³ Legislația românească folosește termenul de „acord de mediu” în acest context.

⁴ OM nr. 860/2002, Art 5 (1)

investiții care nu necesită un SEM trebuie să respecte procedurile simplificate privind permisele de mediu, pentru a se putea emite Avizul Unic.⁵

După cum se poate observa din matricea de examinare echivalentă din Anexa 3, politica de studii de mediu a Băncii și sistemul SEM românesc au multe trăsături și principii în comun și sunt considerate compatibile în multe privințe. Și sistemul SEM românesc și politica Băncii cu privire la studiile de mediu clasifică proiectele și activitățile în anumite categorii. În esență, lista pozitivă a proiectelor și a activităților care necesită un studiu complet de evaluare a impactului asupra mediului sau o analiză mai limitată de mediu conform legislației românești este asemănătoare cu clasificarea proiectelor în categoria A și B conform politicii Băncii.

În general, procesul de examinare conform sistemului românesc este cuprinzător și furnizează detaliile de procedură adecvate (inclusiv liste de control pentru uzul autorităților competente). Cu toate acestea, diferențele dintre procesul SEM românesc și principiile consacrate în politica Băncii OP/BP 4.00 se referă la (a) consultarea continuă pe durata punerii în practică a proiectelor de mare risc și (b) utilizarea de comitete consultative independente pe durata punerii în practică a acestor proiecte.

Cu referire la punctul (a) de mai sus, trebuie subliniat că, pe durata fazei de construcție, autoritățile publice competente trebuie să viziteze șantierul și să întocmească procesele verbale ale acestor vizite. La terminarea lucrărilor de construcții, autoritatea de mediu competentă trebuie să facă inspecții, pentru a verifica îndeplinirea tuturor condițiilor prevăzute în „avizul de mediu”. Consultarea continuă cu autoritățile implicate în procedura SEM are loc în cadrul procedurii de emitere a „avizului de mediu”. Tocmai în acest scop se înființează Comitetul Tehnic de Examinare, la nivel național și local, în cadrul căruia au loc consultările. România se angajează să-și îmbunătățească sistemul de evaluare a efectelor asupra mediului ca parte a procesului de aderare la UE, în special din datorită transpunerii și aplicării Directivei 2003/35/CE, de modificare a Directivei SEM. Intenția este folositoare în special pentru îmbunătățirea rezultatelor privind protecția mediului, însă nu este necesară în sensul respectării cerințelor unui proiect de incluziune socială (PIS). Mai trebuie sesizat, de asemenea, că Împrumutul pentru mediu propus de Bancă (de livrat în anul financiar 2007) va consolida semnificativ capacitatea, ceea ce va îmbunătăți direct și pozitiv sistemele românești la nivel de politici și proceduri operative.

De asemenea, sporesc și capacitățile instituționale care sunt suficiente pentru a îndeplini cerințele unui SIM pentru un PIS (Proiect de incluziune socială). Funcționarii Comisiei Europene consideră că o măsură foarte bună a fost înființarea unui Minister al Mediului și al Gospodăririi Apelor (MMGA) ca o structură de conducere, cu departamente și direcții specializate. MMGA are opt agenții regionale (ARPM) și 42 de agenții județene (ALPM). MMGA a mai angajat de curând circa 949 de experți în sectorul de mediu, la nivel central, regional și local. MMGA a elaborat o strategie privind creșterea numărului de persoane angajate, cu 1660 funcționari publici până în 2006, din nou, însuflețit de dorința de a îndeplini așteptările UE în ceea ce privește necesarul de resurse. MMGA, agențiile și structurile sale administrative pun în aplicare legislația relevantă privind evaluarea impactului asupra mediului, normele și procedurile stabilite, iar în concret, aceasta se face prin primirea solicitărilor, revizuirea și aprobarea (sau respingerea) diferitelor avize (de construcție) și permise (de funcționare). Așa cum se prezintă în continuare în mai mult detaliu în Anexa 3, aceste metode sunt analogii reale

⁵ OM nr. 860/2002, Art 5(3) – Avizul Unic se acordă pentru investițiile care trebuie să respecte procedura de mediu, însă nu trebuie să fie însoțite de un aviz de mediu (permis de construcție), prin urmare, nu este necesar în această situație să se redacteze un SEM.

ale procedurilor Băncii Mondiale în ceea ce privește examinarea proiectelor propuse, conform procedurilor relevante de garantare.

Importanța componentelor de formare și de creștere a nivelului public de conștientizare a fost recunoscută în cadrul aderării la UE. Sunt programate în 2005 douăsprezece (12) sesiuni de formare pentru experții din MMGA și din structurile subordonate; în septembrie avuseseră loc deja opt seminare. În perioada 2005-2006 sunt puse în aplicare și/sau programate pentru lansare circa zece proiecte de înfrățire cu instituții din UE, în valoare de 13,5 milioane Euro, concentrate pe formarea și asistența tehnică pentru personalul guvernamental. Programele de educare și creștere a nivelului de conștientizare a publicului vizează agenții economici privați, funcționarii publici și părțile interesate pe plan local.

În plus, activitățile de inspecție privind respectarea legislației și controlul de mediu se află pe drumul cel bun, progrese importante au fost făcute prin intermediul consolidării și evoluției Gărzii Naționale de Mediu (GNM), instituția națională din subordinea MMGA, care poartă răspunderea: (i) activităților de inspecție și de aplicare a legii, din punctul de vedere al protecției mediului; și (ii) emiterii de sancțiuni pentru depășirea limitelor admise de emisii și descărcări de substanțe în mediul înconjurător. În ultimul an au fost întărite acțiunile de control și monitorizare. De exemplu, în perioada 1 iulie – 15 august 2005, reprezentanții GNM au efectuat inspecții la 958 de situri, o creștere însemnată față de perioadele anterioare.

Agencia Națională de Protecție a Mediului (ANPM) este o instituție din subordinea MMGA, care are răspunderi și influență în continuă creștere, și joacă un rol esențial consultativ în ceea ce privește elaborarea și punerea în aplicare a politicilor și a strategiilor. Printre direcțiile importante se includ unul pentru conservarea naturii, a bio-diversității și a protecției solului, și altul pentru monitorizarea, coordonarea și sinteza datelor primite.

B. Descrierea proiectului:

Obiectivul de dezvoltare al proiectului de incluziune socială (PIS) este legat de îmbunătățirea condițiilor de viață și de incluziunea socială a persoanelor celor mai defavorizate/ vulnerabile din societatea românească: (i) îmbunătățirea condițiilor de viață și incluziunea socială a etniei rroma din așezările sărace; (ii) creșterea gradului de incluziune a serviciilor pentru educație timpurie din zonele țintă; și (iii) îmbunătățirea calității serviciilor acordate persoanelor cu handicap, tineretului la risc și victimelor violenței în familie.

PIS susține punerea în aplicare a obiectivelor prioritare din Joint Inclusion Memorandum-ul (JIM) guvernului, stabilite pentru anii 2006-2010. PIS are în total patru componente care susțin mai multe programe de incluziune.

Componenta 1: Programul de intervenții prioritare. *Programul general* este programul FRDS de intervenții, care este lărgit pentru a cuprinde comunitățile Rroma. Această componentă țintește pe cei mai dezavantajați rromi care trăiesc în localități sărace. Principalul rezultat așteptat este: îmbunătățirea condițiilor de viață și includerea socială pentru rromii care trăiesc în aproximativ 100 de localități sărace.

Există nevoia stringentă de a aduce cele mai defavorizate așezări Rroma la standarde minime în ceea ce privește infrastructura și serviciile de bază. Fondul Român de Dezvoltare Socială (FRDS) a acumulat experiență deoarece a lucrat cu comunitățile Rroma sărace, însă intervențiile sale nu au vizat sistematic nevoile acestor comunități. Programul de Intervenții Prioritare propus

de FRDS va lărgi aria de cuprindere a activităților Fondului, pentru a viza în concret aceste localități. *Contribuțiile cheie* sunt granturile FRDS pentru finanțarea sub-proiectelor de dezvoltare comunitară axate pe satisfacerea nevoilor acestor comunități. În plus, comunitățile sărace de rromi vor fi sprijinite în pregătirea de proiecte mature pentru accesarea fondurilor structurale UE. *Rezultatele cheie* vor include: (i) mică infrastructură îmbunătățită (reabilitarea sau construirea de mică infrastructură pentru a spori accesul la servicii, piețe, canalizare și apă curentă, mediu sigur și locuințe); (ii) servicii sociale comunitare (sporirea accesului la instituții de învățământ și centre de sănătate, servicii de colectare și evacuare a deșeurilor, servicii de consiliere); pregătire profesională pentru activități de servicii sociale; și activități menite a îmbunătăți durabil mediul în comunitățile-țintă. Procedurile vor fi asemănătoare cu cele folosite în practica curentă a FRDS (facilitare, management și implementare a sub-proiectelor la nivelul comunităților, parteneriate cu autoritățile locale).

FRDS are foarte multă experiență în domeniul managementului mediului, având în vedere că a pus deja în aplicare două proiecte finanțate de Bancă – Proiectele I și II de Dezvoltare Socială, și este în curs de aplicare a activităților din trei alte proiecte: componenta care se adresează nivelului comunității prin intermediul unei „ferestre” în Proiectul de Dezvoltare Rurală și programul „Plan de Dezvoltare Socială pentru Comunitățile Miniere” din cadrul proiectului pentru Închidere a Minelor și Atenuare a Impactului Social și a Proiectului pentru Închiderea Minelor și Regenerarea Mediului și Socio-Economică. În manualele operaționale ale acelor proiecte sunt incluse îndrumare de mediu pentru lucrări la nivel de comunitate.

Componenta 2: Programul pentru educație timpurie (ET) incluzivă. *Programul general al MEC (2005-2011)* în acest domeniu are menirea de a sigura dreptul fiecărui copil la învățământ și la dezvoltare generală începând de la o vârstă foarte fragedă. Măsurile preconizate pentru copiii între 0 și 6 ani au menirea de a îi pregăti mai bine să facă față obstacolelor cu care se vor confrunta în cadrul învățământului primar și ulterior. Obiectivul programului acestuia, în cadrul PIS, este să includă rromii și categoriile dezavantajate în cadrul politicilor și programelor principale și obișnuite ale MEC. Programul ET este sprijinit datorită importanței intervențiilor efectuate la cei mai timpurii ani ai copilăriei, influenței pe termen lung asupra progreselor copiilor, disponibilității acestora pentru școală și învățare pe mai departe, în special în cazul rromilor și categoriilor dezavantajate *țintite* în mod concret în cadrul PIS. *Rezultatul* principal așteptat al programului este: participarea crescută la servicii de ET a copiilor din cadrul grupurilor vulnerabile aflate în comunitățile țintă. PIS va ajuta la demararea rapidă a măsurilor de incluziune din cadrul programului general ET al MEC, prin următoarele activități: (i) reabilitarea și furnizarea de infrastructură pentru ET în comunitățile cu un procent ridicat de rromi; (ii) dezvoltarea unei programe de învățământ pentru ET incluzivă, de resurse umane și materiale didactice; (iii) promovarea de servicii integrate și soluții alternative la nivelul comunităților pentru ET; și (iv) monitorizarea și evaluare, activități de Informare, Educare și Comunicare (IEC). *Contribuțiile cheie* includ: lucrări, bunuri (mobilă, dotări), asistență tehnică și formare. *Rezultatele cheie* includ: unități de ET reabilite, nou-construite și utilizate în comunități cu procentaj mare de rromi, personal pregătit, servicii de ET de calitate și soluții alternative oferite grupurilor țintă.

MEC are multă experiență în domeniul cerințelor managementului de mediu, având în vedere că a pus deja în aplicare Proiectul de Reabilitare a Școlilor, finanțat de Bancă (1200 de unități) și la ora actuală are în derulare Proiectul pentru Învățământ Rural finanțat tot de Bancă și care include o componentă referitoare la condițiile de bază din școlile rurale defavorizate (aproximativ 1500 de unități). Serviciul din cadrul MEC, Unitatea Centrală de Management al Proiectelor de Reabilitare Școlară, răspunde de toate investițiile de infrastructură din

învățământul preuniversitar și are 8 direcții regionale precum și 42 de direcții județene. În manualele operaționale ale proiectelor sus-menționate au fost incluse îndrumare de mediu pentru construirea și întreținerea școlilor, în conformitate atât cu cerințele Băncii cât și cu legislația română. Pe baza acestei experiențe MEC are în derulare în prezent și un alt proiect de reabilitare a școlilor, finanțat de Banca Europeană de Investiții și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei.

Componenta 3: Programele de protecție socială

PIS va susține programele MMSSF care vizează îmbunătățirea situației persoanelor cu handicap, tinerilor la risc și victimelor violenței în familie.

Subcomponenta 3.1: Programul pentru persoane cu handicap (PCH). Guvernul României a lansat un program de reforme cuprinzător pentru anii (2005-2015), pentru îmbunătățirea condițiilor de viață și calității serviciilor oferite PCH. Obiectivul programului pentru PCH conform PIS este de a îmbunătăți calitatea îngrijirii în cadrul serviciilor rezidențiale și de a spori accesul la servicii la nivel de comunitate (CBS) pentru PCH care au nevoie, *țintind* în special PCH cu dependență mare de serviciile rezidențiale. Programul dedicat PCH sprijină aplicarea programului MMSSF/ANPH pentru restructurarea îngrijirii în instituții, prevenirea instituționalizării, des-instituționalizare și dezvoltare de servicii alternative la nivel de comunitate pentru asistență și incluziune socială prin:

(a) Un sistem de granturi, care să sprijine autoritățile locale să: (i) restructureze și reabiliteze instituțiile existente (inclusiv constituirea de noi elemente de infrastructură) aliniată la noile standarde elaborate de ANPH cu sprijinul consultanților UE; și (ii) dezvoltarea de servicii alternative la nivel de comunitate pentru a sprijini procesul de des-instituționalizare. Planul de concurență pentru finanțări nerambursabile este asemănător celui deja folosit în cadrul programului PHARE aflat în curs de desfășurare.

(b) Construirea capacității instituționale prin: (i) oferirea de pregătire pentru personalul profesional care va pune în aplicare noile standarde de îngrijire; și (ii) dezvoltarea sistemului de monitorizare și evaluare pentru ANPH.

(c) Oferirea de servicii de consiliere profesională. S-au obținut rezultate pozitive în birourile pilot de consiliere pentru PCH constituite în cadrul proiectului SSD⁶. În cadrul PIS, acoperirea acestor servicii va fi extinsă la beneficiarii instituțiilor nou-restructurate, în special rețeaua de Centre de Integrare prin Terapie Ocupațională.

Contribuțiile cheie includ: granturi, bunuri, servicii de formare și consultanță. Rezultatele cheie sunt: clădiri reabilite/construite, personal format, instituirea de servicii la nivel de comunitate.

Sub-Componenta 3.2: Programul pentru Tineri la Risc. Obiectivul principal al *Programului General al Guvernului României* este să sporească integrarea socială și profesională a tinerilor de peste 18 ani care nu mai pot beneficia de serviciile de protecție a copilului (centre de plasament, centre de reeducare) sau care nu au adăpost. Sub-componenta PIS *țintește* tinerii (de vârstă 18+) care trebuie să părăsească sistemul instituționalizat de îngrijire a copilului, cu scopul de a-i integra în societate fără probleme. Rezultatul principal este un acces mai bun al grupului-țintă la servicii sociale integrate, ceea ce le va crește capacitatea de a trăi independent. PIS va contribui la constituirea rețelei de Centre Multifuncționale, unde beneficiarii eligibili vor avea acces la un cămin protejat, plus o întreagă gamă de servicii de consiliere (psihologică, socială, profesională, ocupațională și juridică), precum și servicii de bază pentru sănătate. PSI va sprijini

⁶ Opt din cele 46 de agenții teritoriale de ocupare a forței de muncă au constituit asemenea centre pilot pentru persoane cu handicap care căutau un loc de muncă, adaptându-și infrastructura, dotarea birourilor și pregătindu-și personalul să lucreze cu PCH.

următoarele activități: (i) reabilitarea și/sau construirea de infrastructuri de locuințe pentru cazarea tinerilor care trebuie să părăsească instituțiile pentru minori; (ii) dotarea cu mobilier, obiecte casnice și birotică; (iii) monitorizare și evaluare; și (iv) formare profesională pentru personalul care va oferi serviciile de consiliere. Contribuțiile cheie includ: lucrări, bunuri (mobilier, aparatură) și servicii de consultanță. Rezultatele cheie includ: clădiri reabilitate/construite; servicii de consiliere oferite; personal format.

Sub-Componenta 3.3: Programul pentru Victimele Violenței în Familie. Obiectivul principal al *Programului General al Guvernului României* în perioada 2006-2010 este prevenirea și combaterea violenței în familie, printr-o gamă largă de activități concrete prevăzute în Planul de Acțiune anexat Strategiei aprobate. Obiectivul concret al acestei sub-componente este să sprijine dezvoltarea de servicii sociale integrate specializate, la care victimele violenței în familie să aibă acces pe o perioadă limitată de timp, până la rezolvarea situației familiale, după care se pot întoarce la o viață normală. Pentru atingerea acestui obiectiv PIS va finanța: (i) reabilitarea și/sau construirea de infrastructuri de locuințe pentru adăpostirea victimelor (și persoanelor aflate în întreținerea acestora); (ii) dotarea cu mobilier și obiecte casnice; (iii) formare profesională pentru personalul care va oferi serviciile de consiliere; și (iv) instituirea unui Registru Național Unic. Contribuțiile cheie sunt: lucrări, bunuri (mobilier, aparatură, alte dotări) și servicii de consultanță; rezultatele cheie sunt: clădiri reabilitate/construite; Registrul în funcțiune; personal format.

Componenta 4: Construirea capacității pentru Incluziune Socială. PIS va sprijini construirea capacității pentru incluziune socială. Se va acorda sprijin Agenției Naționale pentru Rromi (ANR) și celor 8 direcții regionale ale sale pentru a coordona activitățile menite a îmbunătăți planificarea, monitorizarea și evaluarea în sistem incluziv precum și identificarea de proiecte, pregătirea și derularea lor. Rezultatul principal va fi creșterea capacității ANR de a monitoriza impactul politicilor publice referitoare la rromi. Contribuțiile cheie sunt: formare, servicii de consultanță și bunuri. Rezultatele cheie vor fi: un sistem de Monitorizare și Evaluare (M&E) funcțional pentru NAR, personal format, grupuri Rroma formate și capabile să pregătească proiecte pentru a accesa fondurile UE, precum și o strategie IEC elaborată și aplicată.

Construirea capacității de accesare a fondurilor structurale UE. Toate programele sus-menționate cuprind activități menite a duce la întărirea capacității de acces la fondurile structurale UE. Se va oferi asistență pentru identificarea, pregătirea și derularea de proiecte. Deoarece se vor folosi fonduri din împrumuturi pentru a contrabalansa fondurile UE, rezultatele așteptate vor merge, începând cu al doilea an de derulare, dincolo de ceea ce se poate realiza numai cu fonduri de la Bancă.

MMSSF are ceva experiență în domeniul cerințelor de management al mediului, având în vedere că a finalizat deja o serie de noi construcții pentru direcțiile sale de nivel teritorial. Direcția Investiții și Patrimoniu a fost implicată în toate etapele construirii acestor clădiri, obținând autorizațiile necesare de la organele de mediu competente și urmărind respectarea legislației și reglementărilor române de mediu.

C. Posibil impact al sub-proiectelor asupra mediului:

Proiectul se clasifică drept intermediar din punct de vedere financiar (*FI - Financial Intermediary*), și conține câteva sub-proiecte în special de categoria B și C. Nu este probabil să fie finanțat nici un proiect de categoria A. Componenta 1 finanțează investiții de mică infrastructură, care ar putea include alimentarea cu apă și canalizarea, construcția de locuințe și

managementul deșeurilor. Componentele 2 și 3 includ finanțarea reabilitării și construcția de noi clădiri. Prin urmare, efectele asupra mediului se referă în special la lucrările de construcție, la apele reziduale și la standarde de eliminare a gunoiului. Măsurile de atenuare care ar putea fi adoptate pentru fiecare efect sunt detaliate în anexele fiecărui tip de sub-proiecte și sunt rezumate în continuare. Totuși, din moment ce gradul și aria de cuprindere a efectelor va varia în conformitate cu tipul și aplicarea lor, la fel pot varia și măsurile de atenuare a efectelor negative.

Lucrările de construcție și efectele de natură generală

În general, considerațiunile legate de mediu în ceea ce privește lucrările de construcție din cadrul fiecărui sub-proiect vor include unul sau mai multe riscuri de mediu, cum ar fi riscuri referitoare la sănătatea și siguranța lucrătorilor din construcții și a publicului în general; zgomot; praf – care modifică negativ calitatea aerului; poluarea solului și/sau a apelor din cauza combustibililor și a petrolului, deșeuri, deteriorarea la suprafață, etc.; excavarea materialelor și evacuarea solului/pământului și a altor materiale în excedent, risc pentru zonele sensibile din punct de vedere al mediului, pentru floră și faună etc. Sub-proiectele pot, de asemenea, scoate la iveală artefacte de o anumită valoare culturală.

Pentru că se prevede ca durata fiecărui sub-proiect să nu fie mai mare de 12 luni, și pentru că e posibil ca lucrările să nu aibă loc în fiecare zonă în același timp, beneficiarii ar putea sesiza efectele doar pentru un interval de timp. Totuși, anumite efecte pe termen scurt s-ar putea să-și prelungească efectele, cum ar fi: impactul vizual, zgomotul, efectele asupra ariilor sensibile din punct de vedere ambiental, etc. Aceste efecte/riscuri vor fi atenuate prin intermediul măsurilor specifice fiecărui proiect, așa cum se sugerează în continuare și în anexele relevante.

Alimentarea cu apă

Efectele asociate reabilitării și construcției de sisteme de alimentare cu apă implică gestionarea resurselor de o manieră durabilă, pentru a se evita supra-utilizarea și efectele negative asupra ambientului asociat, precum și contaminarea sistemului de tratare ulterioară a apei. E posibil să existe efecte cauzate de zgomotul pompelor și de evacuarea apelor reziduale. În anexa 7.1 sunt prezentate pe scurt cele mai obișnuite tipuri de efecte și măsurile care pot fi luate în sensul atenuării acestora.

Apele reziduale, drenaj și canalizare

Efectele asociate reabilitării și construcției de sisteme de canalizare se concentrează, în general, pe instalațiile de tratare care pot fi construite, și există chestiuni legate de miros și de canalele de scurgere/punctele de evacuare, în special. Printre altele se pot include și efectele asupra regimului râurilor, precum și efectele poluării prin intermediul apelor uzate, în special dacă sunt tratate necorespunzător. În Anexa 7.2 sunt prezentate pe scurt cele mai obișnuite tipuri de efecte și măsurile care pot fi luate în sensul atenuării acestora.

Clădiri mici: Centre de sănătate, instituții de învățământ, instituții rezidențiale

Efectele asociate reabilitării și construcției de clădiri mici vor fi, de asemenea, minore, și, în afara serviciilor de igienizare furnizate și de evacuarea deșeurilor generate, vor avea, de asemenea, un caracter relativ local. În anexele 7.3 și 7.4 sunt prezentate pe scurt cele mai obișnuite tipuri de efecte și măsurile care pot fi luate în sensul atenuării acestora.

A se avea în vedere că listele din Anexa 7 ar putea suferi modificări, simplificări și/sau suplimentări (în acord cu Banca Mondială) pe măsură ce organismele de derulare câștigă experiență și se identifică natura exactă a investițiilor.

D. Protocoalele instituționale

Proiectul românesc de incluziune socială a fost clasificat la categoria Băncii FI (Intermediar din punct de vedere financiar) din moment ce fondurile sunt acordate pentru sub-proiecte care vor fi selectate ulterior aprobării proiectului. În cazul unui proiect din categoria FI, Banca solicită ca, înainte de aprobarea sub-proiectelor, autoritatea de aprobare să verifice dacă sub-proiectul respectă dispozițiile relevante ale legislației și reglementările naționale și locale de mediu, și dacă se conformează politicii și procedurilor Băncii privind evaluarea de mediu, așa cum sunt descrise în liniile directoare de mediu ale Băncii Mondiale (OP/BP/GP 4.01). În plus, se va solicita din partea Ministerului Mediului și a altor autorități implicate aprobarea generală pentru procedurile și liniile directoare, detaliate în continuare, astfel încât să fie respectată legislația de mediu.

Ca și în cazul analizei economice, financiare, instituționale și de inginerie, studiul de impact asupra mediului (SIM) face parte din stadiul de pregătire al proiectului, și, prin urmare, este răspunderea autorului propunerii de proiect. Actorii implicați în SIM sunt comunitățile, municipalitățile, proiectanții sub-proiectelor, inginerii locali și agențiile guvernamentale responsabile. Comunitățile și municipalitățile vor deține principala răspundere în calitate de instituții proprietare și operatoare ale sub-proiectelor finalizate.

Pe baza informațiilor furnizate de beneficiari, fiecare comunitate/municipalitate va întocmi un SIM în stadiul de identificare (pre-fezabilitate) al fiecărui sub-proiect. SIM se va baza pe liniile directoare de mediu furnizate în Anexele 3-6 ale prezentului document și se vor identifica efectele pozitive și negative potențiale ale sub-proiectelor asupra mediului.

Împreună cu comunitatea/municipalitatea, ca parte a studiului de fezabilitate al sub-proiectului, instituția însărcinată cu punerea în practică (sau autoritățile locale sub îndrumarea acestei instituții) vor efectua ulterior un studiu mai detaliat care se va ocupa în continuare de efectele potențiale asupra mediului fizic, biologic și social din zona și din împrejurimile zonei în care se va desfășura sub-proiectul, și vor sugera, de asemenea, măsuri posibile de atenuare care să fie avute în vedere de proiectantul sub-proiectului și de comunitate/municipalitate, bazate pe aria de aplicare posibilă, pe durata și scala efectelor potențiale. Acest document îi va fi înmănat proiectantului ca parte a caietului de sarcini, pentru a-l (o) sprijini la întocmirea sub-proiectului.

O parte a procesului de proiectare se va referi la atenuarea oricăror efecte negative ale sub-proiectului asupra mediului de către proiectant și la obținerea aprobării comunității/municipalității și din partea autorităților locale relevante. Printre documentele rezultate se va regăsi și un Plan de Monitorizare și Atenuare a Efectelor asupra Mediului (PMAM) întocmit în formatul specificat la Anexa 4. Personalul instituției cu sarcina de a pune în practică proiectul va deține răspunderea pentru monitorizarea procesului, pentru a se asigura că respectă procedurile prevăzute prin prezentul, și, dacă e necesar, va sprijini proiectantul și comunitatea/municipalitatea în cadrul acestui proces.

Pe durata fazelor de construcție și operațională ale fiecărui sub-proiect, instituția însărcinată cu punerea în practică va efectua o monitorizare continuă pentru a se asigura că sunt respectate

cerințele PMAM și ale celorlalte dispoziții de mediu, specificate în permisele relevante. Se va acorda o atenție specială fiecărei etape a sub-proiectului, în special în sensul evaluării funcționării corespunzătoare și respectării elementelor de mediu.

Pentru a garanta respectarea procedurilor și pentru a consilia cu privire la alte măsuri ulterioare necesare pentru atenuarea cât mai mare a efectelor, instituția responsabilă pentru punerea în practică va contracta o firmă calificată sau un ONG care să efectueze studii anuale asupra unui număr de sub-proiecte și pentru a face recomandările adecvate.

E. Procese ale Băncii Mondiale

- Primele trei sub-proiecte de lucrări din cadrul componentelor 1, 2 și 3 sunt (fiecare) supuse unei aprobări preliminare a Băncii Mondiale.
- Toate sub-proiectele potențiale din Anexa 1 (conform legii române) sau de Categoria A (conform procedurilor Băncii Mondiale) sunt supuse unei aprobări preliminare a Băncii Mondiale.
- Banca Mondială își rezervă dreptul de a revizui selectiv, ex-post, orice decizii referitoare la evaluarea de mediu și atenuarea impactului.

Anexa 1 - Cadrul juridic și politici instituționale

Anexa 1 A – Instrumentele juridice relevante

Legislația internațională

Articolul 11 (2) din Constituția României (revizuită prin Legea nr. 429/2003) prevede că tratatele ratificate de Parlament în conformitate cu legea devin parte a legislației naționale.

Următoarele tratate la care România este parte semnatară se referă la protecția habitatelor naturale:

- Convenția de la Ramsar privind terenurile mlăștinoase (Ramsar, 1971), ratificată de România la data de 21/9/91.
- Delta Dunării și Insula Mică a Brăilei au fost desemnate drept situri Ramsar.
- Convenția privind conservarea speciilor migratoare (Bonn, 1979), ratificată de România la data de 1/7/98.
- Convenția privind diversitatea biologică (Rio de Janeiro, 1992), ratificată de România la data de 17/8/94.
- Convenția privind conservarea florei și faunei sălbatice din Europa, precum și a habitatelor naturale (Berna, 1979). România a aderat la convenție în data de 18/5/93.
- Convenția privind protecția patrimoniului cultural și natural mondial (Paris, 1972). România a aderat la convenție în data de 16/5/90. Mai multe zone, inclusiv Delta Dunării sunt desemnate ca situri de patrimoniu mondial UNESCO.
- Convenția privind protecția fluviului Dunărea, semnată în 1994.

Tratatele ratificate de România, relevante în sensul evaluării de mediu, sunt următoarele:

- Convenția UN/ECE privind accesul la informații și participarea publicului în cadrul procesului de luare de decizii și accesul la justiție în chestiuni de mediu (Aarhus, 1998), ratificată de România la data de 11 iulie 2000.
- Convenția privind studiul de evaluare a impactului asupra mediului în context transfrontalier (Espoo, 1991), ratificată de România la data de 29 martie 2001.

Următoarele tratate ratificate de România se referă la proprietatea culturală:

- Convenția europeană privind protecția patrimoniului arheologic (revizuită) (Valetta, 1992), ratificată de România la data de 20/11/97⁷.
- Convenția privind protecția patrimoniului cultural și natural mondial (Paris, 1972). România a aderat la convenție la data de 16/5/90. Mai multe zone, inclusiv Delta Dunării sunt desemnate ca situri de patrimoniu mondial UNESCO.

⁷ Convenția face din conservarea și creșterea patrimoniului arheologic unul dintre scopurile politicilor de planificare urbană și regională. În particular se referă la protocoalele care trebuie încheiate între arheologi și proiectanții municipali și regionali în scopul cooperării și pentru a se asigura conservarea optimă a patrimoniului arheologic.

„Acquis-ul comunitar” al Uniunii Europene

Printre instrumentele juridice relevante se includ:

- Tratatul privind aderarea Republicii Bulgaria și a României la Uniunea Europeană, semnat de Statele Membre ale UE și Bulgaria și România în Luxemburg la data de 25 aprilie 2005.
- Protocolul privind condițiile și protocoalele privind admiterea Republicii Bulgaria și a României în Uniunea Europeană (Anexa VII; listă la care se face referire în Articolul 20 al protocolului; măsurile provizorii, România; secțiunea 9 privind mediul).

Studiul de mediu

- Directiva Consiliului 85/337/EEC din 27 iunie 1985 (modificată prin Directivele 97/11/EC și 2003/35/EC), privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului.
- Directiva 2001/42/EC privind studiul strategic de mediu.

Prevenirea și controlul poluării; permisul integrat

- Directiva Consiliului 96/61/EC din 24 septembrie 1996 privind prevenirea și controlul integrat al poluării (modificat prin Directiva 2003/35/EC din 26 mai 2003).

Managementul deșeurilor⁸

- Directiva Consiliului 1999/31/EC din 26 aprilie 1999 privind depozitarea deșeurilor în gropile de gunoi.
- Regulamentul Consiliului EEC/259/93 din 1 februarie 1993 privind supravegherea și controlul transporturilor de deșeuri în cadrul, în interiorul și în afara Comunității Europene.
- Directiva Consiliului 75/442/EEC din 15 iulie 1975 privind deșeurile (modificată prin Directiva Consiliului 91/156/EEC, Decizia Comisiei 94/3/EC, Decizia Comisiei 96/350/EC și Decizia Comisiei 2000/532/EC).
- Directiva Consiliului 86/278/EEC din 12 iunie 1986 privind protecția mediului, și, în special, a solului dacă nămolul din canalizare este utilizat în agricultură (modificată prin Directiva 91/692/EEC).
- Directiva Consiliului 91/689/EEC din 12 decembrie 1991 privind deșeurile periculoase (modificată prin Directiva Consiliului 94/31/EC, Decizia Consiliului 94/904/EC și Decizia Comisiei 2000/532/EC și pusă în practică prin Decizia Comisiei 96/302/EC).
- Directiva Consiliului 94/62/EC din 20 decembrie 1994 privind ambalarea în general și ambalarea deșeurilor în special (pusă în practică prin Deciziile Comisiei 97/129/EC și 97/138/EC și modificată prin Directiva 2004/12).

Apele și apele reziduale

- Directiva Consiliului 91/271/EEC din 21 mai 1991 privind tratamentul apelor reziduale urbane, modificată prin Directiva Comisiei 98/15/EC.
- Directiva Consiliului 98/83/EC din 3 noiembrie 1998 privind calitatea apei destinate consumului uman.

⁸ Aceste informații se includ doar în scop ilustrativ; conform MEP nu se prevede finanțarea înființării unor noi situri de depozitare a deșeurilor.

- Directiva Consiliului 75/440/EEC din 16 iunie 1975 privind calitatea pe care trebuie s-o aibă apele de suprafață destinate extragerii apei potabile în Statele Membre (modificată prin Directivele Consiliului 79/869/EEC și 91/692/EEC).
- Directiva Consiliului 76/464/EEC din 4 mai 1976 privind poluarea cauzată de anumite substanțe periculoase evacuate în mediul acvatic al Comunității (modificată prin Directiva Consiliului 91/692/EEC).
- Directiva Consiliului 79/869/EEC din 9 octombrie 1979 privind metodele, măsurătorile și frecvența de eșantionare și analiză a apelor de suprafață destinate extragerii apei potabile în Statele Membre (modificată prin Directiva Consiliului 91/692/EEC).
- Directiva Consiliului 80/68/EEC din 17 decembrie 1979 privind protecția apelor de suprafață împotriva poluării cauzate de anumite substanțe periculoase (modificată de Directiva Consiliului 91/692/EEC).

Protecția naturii⁹

- Directiva Consiliului 92/43/EEC din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a florei și faunei sălbatice.

Calitatea aerului

- Directiva Consiliului 96/62/EC din 27 septembrie 1996 privind evaluarea și managementul calității aerului înconjurător.
- Directiva Consiliului 1999/30/EC din 22 aprilie 1999 privind valorile limitelor pentru dioxidul de sulf, dioxidul de azot și oxizii de azot, particulele și plumbul din aerul înconjurător (modificată prin Decizia Comisiei 2001/744/EC din 17 octombrie 2001).

Legislația română

- Legislația română relevantă în domeniu include următoarele instrumente:

Studiul de impact asupra mediului

- Legea nr. 137/1995 (modificată prin OUG nr. 91/2002, publicată în M.O. nr. 465 din 06/28/2002, aprobată prin Legea nr. 294/2003, publicată în M.O. nr. 505 din 07/14/2003). Legea cadru privind protecția mediului.
- HG nr. 918/2002 (publicată în M.O. nr. 686 din 09/17/2002) (modificată prin HG nr. 1705/2005, publicată în M.O. nr. 970 din 10/22/2004). Procedura cadru pentru evaluarea impactului asupra mediului, și lista aprobată a proiectelor publice și private care trebuie să îndeplinească această procedură.
- OM nr. 860/2002 (publicată în M.O. nr. 52 din 01/30/2003) (modificată prin OM nr. 210/2004, publicată în M.O. nr. 309 din 04/07/2004) modificată prin OM nr. 1037/2005, publicată în M.O. nr. 985 din 11/07/2005). Procedurile de aprobare a studiului de evaluare a efectelor asupra mediului și emiterea avizului de mediu.
- OM nr. 863/2002 (publicată în M.O. nr. 52 din 01/30/2003)

⁹ Aceste informații se includ doar în scop ilustrativ; în mod normal nu ar trebui activată clauza habitatelor naturale în situațiile acestor proiecte, însă, dacă aceasta este situația, se aplică procedurile obișnuite ale Băncii și legislația română.

- Liniile directe privind metodologia SEM (evaluare, arie de cuprindere și examinarea studiului)
- OM nr. 864/2002 (publicată în M.O. nr. 397 din 06/09/2003) privind procedurile și consultarea publicului în cazul efectelor transfrontaliere.
- OM nr. 171/2005 (publicată în M.O. nr. 236 din 03/22/2005) privind înființarea Comitetului tehnic de examinare la nivel central.
- OM nr. 210/2004 (publicată în M.O. nr. 309 din 04/07/04) privind metodologia de examinare a SEM și aprobarea permisului de mediu pentru construcții
- OM nr. 1037/2005 publicată în M.O. nr. 985 din 11/07/2005
- OM nr. 978/2003 (publicată în M.O. nr. 3 din 01/05/04) privind regula de atestare a persoanelor fizice și juridice care întocmesc SEM
- OM nr. 97/2004, publicată în M.O. nr. 504 din 06/04/2005
- OM nr. 876/2004 publicată în M.O. nr. 31 din 01/1/05) privind metodologia de aprobare a permisului de mediu pentru activitățile cu efecte semnificative asupra mediului

Studiul strategic de mediu

- HG nr. 1076/2004 (publicată în M.O. nr. 707 din 05.08.2004) privind procedurile de evaluare a planurilor și programelor din punctul de vedere al impactului asupra mediului.

Protecția naturii¹⁰

- OG nr. 236/2000 privind managementul ariilor naturale protejate și conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice
- Legea nr. 462/2001 privind managementul ariilor protejate și conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice
- HG nr. 230/2003
- OM nr. 552/2003
- OM nr. 850/2003

Deșeurile, apele reziduale, poluarea aerului și poluarea sonoră

- OM nr. 1141/2002 privind procedura de aprobare și competențele de emitere a permiselor și autorizațiilor de management al apelor
- Legea Apei nr. 310/2004 privind modificarea și completarea Legii Apei nr. 107/1996
- Legea nr. 456/2002 privind calitatea apei potabile, modificată prin Legea nr. 311/2004
- HG nr. 974/2004 privind inspecția și monitorizarea apei potabile
- HG nr. 168/2005 privind inspecția sistemelor de monitorizare
- HG nr. 162/2002 privind managementul deșeurilor solide, modificată prin HG nr. 349/2005
- HG nr. 188/2002 de aprobare a anumitor norme referitoare la condițiile ce trebuie îndeplinite în situațiile de evacuare a apelor reziduale în mediul acvatic
- HG nr. 662/2002 privind managementul deșeurilor petroliere
- HG nr. 349/2002 privind managementul colectării și depozitării deșeurilor solide

¹⁰ Aceste informații se includ doar în scop ilustrativ; în mod normal nu ar trebui activată clauza habitatelor naturale în situațiile acestor proiecte, însă, dacă aceasta este situația, se aplică procedurile obișnuite ale Băncii și legislația română.

- HG nr. 856/2002 privind evacuarea și colectarea deșeurilor solide și lista aprobată a deșeurilor periculoase
- Legea nr. 426/2001 de aprobare a OUG nr. 78/2000 privind clasificarea deșeurilor solide
- HG nr. 1159/2003 de modificare a HG nr. 662/2001 privind evacuarea deșeurilor petroliere, publicată în M.O. nr. 715 din 14 octombrie 2003
- Legea nr. 294/2003 de aprobare a OUG nr. 91/2002 privind modificarea și completarea Legii de protecție a mediului nr. 137/1992
- OM nr. 592/2002: Normele privind valorile minime admise și metodele de evaluare pentru SO₂, NO_x și NO₂, particule în suspensie (PM₁₀ și PM_{2.5}), Pb, CO, O₃, și benzenul din aer.
- Legea nr. 655/2001 de aprobare a OUG nr. 243/2000 privind protecția mediului
- HG nr. 1470/2004 (OM nr. 954/2004) privind aprobarea strategiei naționale pentru managementul deșeurilor solide și a planului național pentru managementul deșeurilor solide

Proprietatea culturală

- Legea nr. 422/2001 privind protecția monumentelor istorice
- Legea nr. 43/2000 privind protecția patrimoniului arheologic (modificată de Legea nr. 462/2003)
- Legea nr. 150/1997 de ratificare a Convenției europene privind protecția patrimoniului arheologic (Valetta, 1996)

Anexa 1 B – Sistemul de aprobări și permise din România

1. Introducere

În conformitate cu Legea privind protecția mediului nr. 137/1995, inclusiv conform actualizărilor respective – Ordonanța de Urgență nr. 152/2005, Hotărârea de Guvern nr. 918/2002, și Ordinele Ministrului Mediului și Gospodăririi Apelor nr. 860 și nr. 863/2002, este bine dezvoltat procesul de luare de decizii privind SEM, legat de emiterea avizului de mediu pentru construcții și a permisului de mediu pentru funcționare. Legea de protecție a mediului prevede cerințele și principiile SEM; HG nr. 918/2002 prevede procedurile, în timp ce OM nr. 860/2002 și nr. 863/2002 prezintă în detaliu procedurile pentru SEM și pentru emiterea avizelor de mediu.

În baza legislației românești, orice extindere a unei noi instalații sau modificarea uneia existente necesită aprobarea unui SEM înainte de aprobarea de către ALPM a permisului de mediu (avizului de mediu) și a permisului de funcționare (autorizației de mediu). Pentru orice activități care nu sunt acoperite în lista pentru care SEM sunt obligatorii (Anexele I și II ale HG nr. 918/2002), ALPM sau ARPM folosesc anumite criterii de selecție pentru a stabili dacă aceste activități ar putea avea un efect semnificativ asupra mediului. Instalațiile existente necesită un permis de mediu de la ALPM, care include o evaluare a conformității cu standardele de mediu (de exemplu, condiții referitoare la aer, apă și sol care reflectă standardele existente).

HG nr. 918/2002 prezintă stadiile procedurii, cerințele pe care trebuie să le îndeplinească persoanele fizice sau juridice autorizate să întocmească astfel de studii de impact, precum și lista activităților care trebuie să respecte procedura SEM. În general, procedura SEM include un stadiu de evaluare, un stadiu de stabilire a ariei de acoperire și un stadiu de validare.

2. Procedurile legate de obținerea unui permis de mediu pentru construcții (SAU Avizul de mediu)

Procedura de eliberare a permisului de mediu pentru construcții este descrisă detaliat în cele ce urmează și prezentată pe scurt în grafic.

Pasul 1. Evaluarea inițială a noului proiect/ noii investiții

Acest lucru se stabilește de către APM locală, care deține răspunderea pentru locația respectivă (comună, oraș) unde se va dezvolta investiția. Atunci când solicită **Permisul de mediu pentru construcții**, **Beneficiarul/ investitorul** (de ex. **Societatea națională de căi ferate SCNSF „CFR” SA**; **Primăria**) are sarcina de a înainta APM locale/regionale sau MMGA un dosar tehnic care trebuie să includă următoarele documente:

- Formularul de solicitare a SIM în conformitate cu OM nr. 860/2002; solicitarea se înaintează către APM locală sau regională, sau către MMGA, în funcție de localizarea geografică a proiectului;
- Certificatul de urbanism și avizele și permisele corespunzătoare (obținute la nivel de studiu de fezabilitate) conform legislației relevante;
- Contractele cu firma locală de colectare a deșeurilor solide și cu „Apele Române” pentru alimentarea cu apă și canalizarea necesară (dacă este necesar pot fi solicitate și alte autorizații de la firmele de utilități publice locale);

- Memoriu tehnic (formular standardizat) în conformitate cu Anexa II.2 a OM nr. 860/2002 (întocmit de consultantul/ firma care a elaborat studiul de fezabilitate);
- Notă tehnică (formular tehnic standardizat) în conformitate cu Ordinul Ministrului Mediului și al Gospodăririi Apelor nr. 1943/2001 (întocmit de consultantul/ firma care a elaborat studiul de fezabilitate);
- Taxe (diferă în funcție de stadiul procesului SIM);
- Anunțul publicitar privind cererea de obținere a Permisului de mediu, în conformitate cu Anexa II.4 a OM nr. 860/2002.

În cadrul APM se înființează un Comitet Tehnic de Examinare (CTE) pe baza unei ordonanțe a prefectului, care va include membri ai APM locale/ regionale, ai Gărzii Naționale de Mediu, ai Companiei Naționale „Apele Române”, ai Institutelor sanitare și urbane și ai acelor autorități care răspund de autorizațiile și permisele de mediu. Membrii CTE analizează documentația prezentată în dosarul tehnic și constată dacă activitățile se încadrează într-una dintre următoarele trei clasificări ale proiectelor de investiții: (i) activități care au un efect nesemnificativ asupra mediului, și, prin urmare, proiectul NU se supune procedurii de mediu¹¹; (ii) activități care au un efect scăzut asupra mediului, caz în care se va aplica *procedura simplificată de autorizare*¹²; și (iii) activități care au un efect semnificativ asupra mediului și se va aplica *procedura de autorizare de mediu completă*¹³. În plus, în situațiile de la (ii) și (iii), autoritățile APM, împreună cu membrii CTE și cu Beneficiarul vor vizita locația investiției viitoare pentru: (i) a-i verifica locația așa cum a fost prezentată în Dosarul tehnic; și (ii) a completa *Lista de control* elaborată conform OMMGA nr. 863/2002.

Pasul 2. Pregătirea raportului SEM

APM examinează și aprobă *Lista de control*, care include concluzia prezentată de CTE, și, având în vedere documentele prezentată îl anunță pe Beneficiar de obligația sa de a elabora studiul SEM (studiul de impact).

Beneficiarul are apoi obligația de:

- A redacta raportul SEM în conformitate cu OMMGA nr. 863/2002. Raportul SEM trebuie redactat doar de persoane fizice sau de firme de consultanță, independente¹⁴ de Beneficiar și de persoana care a elaborat studiul de fezabilitate, care să fie acreditate pentru elaborarea acestor studii tehnice pentru proiecte de infrastructură/ investiții (așa cum se definește la Anexa 4 a OM nr. 978/2003) și să îndeplinească inclusiv condițiile juridice specificate în OM nr. 978/2003 și nr. 97/2004;
- A angaja firma/persoana fizică responsabilă pentru elaborarea raportului SIM, pe bază de contract și de licitație prin intermediul unui apel de exprimare a interesului/ unei invitații de a înainta propuneri;
- A pregăti definiția proiectului și de a sponsoriza anunțarea publică a acestuia (ceea ce reprezintă cea de-a doua informație publică din cadrul procesului de aprobare al SEM);

¹¹ Ștampila “A” se va aplica pe dosarul tehnic de către autoritatea de mediu.

¹² Ștampila “B” se va aplica pe dosarul tehnic și proiectul trebuie să îndeplinească procedura de mediu ÎN ABSENȚA unui aviz de mediu.

¹³ Ștampila “B” se va aplica pe dosarul tehnic și proiectul trebuie să îndeplinească procedura de mediu, INCLUSIV să obțină avizul de mediu.

¹⁴ Raportul SIM ar putea fi elaborate de firme/ persoane străine dacă dețin o acreditare în acest sens emisă de un stat membru UE și aprobată de Institutul național român de acreditare.

Pasul 3. Revizuirea raportului SEM

În acest moment, **APM** poartă răspunderea pentru următoarele etape: (i) completarea *Listei de control* pentru procesul de analiză al Raportului SEM; (ii) pregătirea Consultării publice¹⁵; și (iii) comunicarea rezultatelor către Beneficiar.

Beneficiarul are obligația de:

- A prezenta APM local Raportul SEM, cu ajutorul firmei de consultanță care a elaborat SEM;
- A pregăti și de a lansa sesiunea de consultare a publicului ca un forum de dezbateri la care vor fi invitați toți cei afectați, ONG-uri sau persoane interesate, unde se face inclusiv prezentarea proiectului și a Raportului SEM;
- A evalua discuțiile și concluziile la care s-a ajuns în urma consultării publicului;
- A răspunde la interpelările și solicitările publice cu o soluție tehnică valabilă.

Pasul 4. Decizia și aprobarea permisului de mediu pentru construcții

APM emite Permisul de mediu pentru inițierea lucrărilor de construcții ale investiției în 30 de zile de la decizia finală.

Beneficiarul are obligația de:

- A anunța publicul¹⁶ cu privire la aprobarea Permisului de mediu;
- A solicita Permisul de mediu pentru funcționare

Elemente suplimentare:

- Raportul SEM se întocmește la nivelul studiului de fezabilitate al proiectului, în conformitate cu HG nr. 918/2002;
- Informațiile minime prezentate de Beneficiar în cadrul etapei de solicitare a permisului de mediu trebuie să fie completate pe baza condițiilor recomandate de donatorii străini (BERD, BM, BEI) și/sau așa cum o cere legislația UE și legislația română în vigoare;
- Pentru investițiile obținute prin intermediul fondurilor ISPA sau SAPARD, condițiile de funcționare a proiectului, stabilite în Permisul de mediu trebuie să ia în considerare limitele emisiilor de substanțe poluante, prevăzute prin legislația UE și legislația română. Totuși, se vor accepta limitele naționale dacă acestea sunt mai restrictive decât cele impuse prin dispozițiile europene.
- Permisul de mediu este valabil pe întreaga durată a lucrărilor de construcție din cadrul proiectului, însă expiră dacă lucrările de investiții nu încep în maximum 2 ani de la aprobare. Pe durata lucrărilor de construcție din cadrul investiției, autoritățile locale de protecție a mediului trebuie să monitorizeze condițiile impuse prin Permisul de mediu (consultați secțiunea următoare pentru informații mai detaliate cu privire la procesul de monitorizare);

¹⁵ Activitățile de pregătire ale consultării publicului sunt finanțate de Beneficiar.

¹⁶ În cadrul procesului de aprobare al SEM, există trei (*sic!*) sesiuni de informare a publicului [(i) atunci când Beneficiarul înaintează dosarul tehnic la APM; (ii) la sfârșitul fazei de evaluare; (iii) în momentul dezbaterii publice; și (iv) când avizul de mediu este emis de APM local]

- Prin lege, Beneficiarul este obligat să informeze în scris autoritățile de protecție a mediului în orice moment când are loc o modificare semnificativă a condițiilor inițiale ale proiectului pe baza cărora a fost emis Permisul de mediu deținut.

3. Procedurile de obținere a permisului de mediu pentru funcționare¹⁷

Permisul de mediu pentru punerea în practică a investițiilor cu efect semnificativ asupra mediului este emis de APM în conformitate cu OMMGA nr. 876/2004. APM local, împreună cu Garda Națională de Mediu de la nivel local, precum și cu reprezentanții Agenției Naționale „Apele Române” inspectează situl după construcție și emit o notă tehnică cu observațiile constatate la fața locului (de exemplu, auditul de mediu).

Auditul de mediu al instalațiilor existente este efectuat doar de persoane acreditate, plătite de Investitor și include: (i) o listă de control, inclusiv a elementelor caracteristice ale investiției; (ii) un studiu de mediu care include strângerea datelor și examinarea tehnică a tuturor aspectelor de mediu, înainte de luarea unei decizii privind scala efectelor potențiale sau existente ale șantierului asupra mediului; și (iii) anchete la fața locului, pentru a cuantifica scala potențială de contaminare a șantierului. Sunt, de obicei, solicitate, programe de respectare a dispozițiilor, în baza rezultatelor auditului de mediu.

Beneficiarul are obligația de:

- A solicita Permisul de mediu de la APM locală;
- A redacta un *Dosar tehnic*, ca în situația precedentă;
- A anunța publicul cu privire la solicitarea de a iniția operațiunile;
- A reînnoi anual permisul, odată ce a fost eliberat (este valabil timp de 5 ani de zile).

Standardele (ambientale și limitele de emisii) sunt, de obicei controlate, pentru a se asigura respectarea dispozițiilor de protecție a mediului, solicitate de UE. Actualmente există standarde ambientale pentru aer, zgomot, deșeuri și emisii de anumite substanțe în apă¹⁸.

4. Capacitatea de monitorizare pe durata lucrărilor de construcții și după emiterea Permisului de mediu pentru funcționare

Pe durata lucrărilor de construcție, ALPM, împreună cu NGA* și „Apele Române” poartă răspunderea pentru vizitarea șantierului proiectului și pentru inspectarea respectării dispozițiilor de mediu, stipulate în Avizul și în Permisul de mediu. De exemplu, în cadrul Departamentului tehnic al SNCFR, există cineva care evaluează permanent impactul activității feroviare asupra nivelului de poluare a apei, aerului, solului și fonice. Monitorizarea se face prin intermediul analizelor și a măsurătorilor concentrațiilor factorilor de mediu, realizate în rețeaua de laboratoare de protecție a mediului ale SNCFR (există 8 laboratoare regionale). Aceste laboratoare sunt certificate de RENAR la nivel european.

Inspectorii NGA îi pot însoți pe inspectorii ALPM pentru vizitele la șantier, în conformitate cu un program de inspecție. În urma inspecției la fața locului și a verificării respectării tuturor condițiilor, inspectorii întocmesc un raport în baza căruia îi pot consilia pe operatori cum să îndeplinească standardele și condițiile permiselor. Dacă instalația/ proiectul nu respectă

¹⁷ Emis pentru activitățile curente sau în momentul în care începe să funcționeze o nouă investiție.

¹⁸ Standardele necesare conform legii sunt enumerate la Anexa I A.

* *N. Trad.* – Prescurtarea apare ca atare în original, fără explicații

standardele relevante, mai întâi va primi un avertisment din partea inspectorului, precum și o limită de timp necesară pentru a lua măsurile ce se impun în sensul respectării permisului. Dacă nu se iau aceste măsuri, se aplică o amendă administrativă (cuantumul acesteia variază și este specificat prin legislație). În sfârșit, dacă nu se respectă condițiile, se inițiază acțiune în instanță.

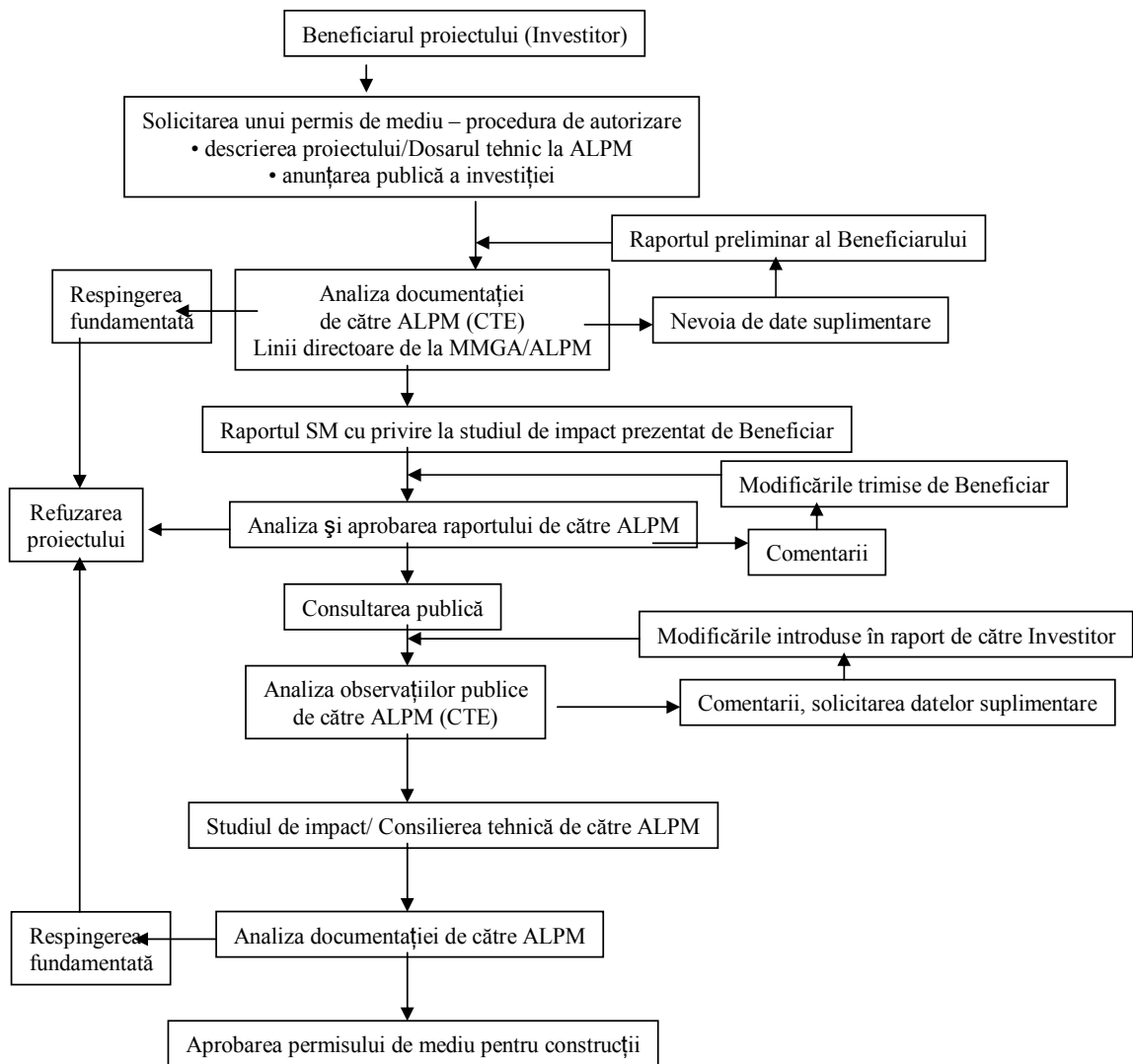

Figura. Proceduri de emitere a autorizațiilor de mediu pentru inițierea investițiilor de creare a unei noi instalații

Anexa 2 Sistemul românesc de evaluare de mediu– Comparația cu cerințele Băncii Mondiale OP 4.01

Cerințele și politicile Băncii (OP 4.00)	Cerințele echivalente ale administrației române		Diferențe semnificative între OP 4.00 și cerințele românești.	Îmbunătățirile sistemului care vor fi efectuate de Guvernul României înainte de implementarea activităților din cadrul proiectului
	Obiective și principii operaționale, prevăzute prin legile, normele, reglementările, procedurile și liniile directoare sectoriale respective românești.	Legile, normele, reglementările, procedurile și liniile directoare sectoriale relevante românești.		
<p>(Obiective și principii operaționale)</p> <p>Obiectiv: Sprijinirea dezvoltării robuste sociale și durabile a proiectelor de investiții. Sprijinirea integrării aspectelor sociale și de mediu ale proiectelor în cadrul procesului de luare de decizie.</p>	<p>Protecția mediului, ceea ce va conduce la dezvoltarea durabilă a societății</p> <p>SEM vizează enumerarea măsurilor de reducere sau de evitare a impactului negativ al proiectului asupra factorilor menționați la alin. (1) și stabilește decizia de a se realiza sau nu proiectul în locul ales.</p> <p>Factorii enumerați la alin. (1) sunt: (a) ființele umane, fauna, flora, (b) solul, apa, aerul, clima și peisajul, (c) bunurile materiale și patrimoniul cultural, și (d) interacțiunea dintre (a), (b), (c).</p>	<p>Art. 1 Legea nr. 137/1995</p> <p>Art. 3(2) HG nr. 918/2002</p> <p>În termeni generali, studiul de impact asupra mediului este reglementat prin următoarele dispoziții legislative românești: Legea nr. 137/1995 HG nr. 918/2002 OM nr. 860/2002 OM nr. 863/2002 OM nr. 864/2002.</p>	<p><i>Nu există diferențe semnificative.</i></p>	<p><i>Nu sunt necesare.</i></p>
<p>Principii operaționale:</p> <p>1. Utilizarea unui proces de evaluare pentru fiecare proiect propus, într-un stadiu cât mai incipient posibil, pentru a se stabili dimensiunea acestuia și tipul de studiu de mediu corespunzător (SIM) pentru a se întocmi studiile corespunzătoare, proporțional cu riscurile potențiale și cu efectele directe, și, dacă este necesar, indirecte, cumulate și asociate. Utilizarea unui studiu de mediu sectorial sau regional acolo unde este cazul.</p>	<p>Există un proces de evaluare operațional care constă din trei categorii: (a) proiecte care necesită întocmirea unui studiu SEM complet, fie obligatoriu, fie după evaluarea făcută de autoritățile competente (Categorie A); (b) proiecte care necesită un „aviz unic”, în cazul cărora este necesară doar o descriere sumară a proiectului, a efectelor sale și a măsurilor de atenuare corespunzătoare (Categorie B); (c) proiecte care nu necesită un SIM (Categorie C).</p> <p>Autoritățile de mediu competente examinează toate proiectele de categoria A și B pentru a le stabili efectele potențiale și aria de cuprindere a SEM, sau, dacă este necesară o analiză de mediu limitată.</p>	<p><u>În ceea ce privește categoria A</u> HG nr. 918/2002, Art. 3(4) SEM se realizează în 3 stadii, după cum urmează: (i) stadiul de examinare a studiului de evaluare a impactului asupra mediului; (ii) stadiul de analiză a ariei de acoperire a studiului de evaluare a impactului asupra mediului și (iii) examinarea stadiului de declarație a impactului asupra mediului.</p> <p>Art. 6(2): SEM este obligatoriu pentru proiectele din Anexa 1 a HG nr. 918/2002. Art. 6(3), (4), (5): examinarea este obligatorie pentru proiectele din Anexa 2, pe baza criteriilor din Anexa 3 se stabilește necesitatea unui SEM complet.</p> <p>Art. 8: Autoritatea competentă oferă linii directoare promotorului, cu privire la tipul și natura aspectelor care trebuie examinate în studiul de impact. Informațiile minime furnizate promotorului proiectului în stadiul de examinare sunt prezentate în Anexa 4 a aceleiași HG nr. 918/2002, și includ efectele directe, indirecte, secundare,</p>	<p><i>Nu există diferențe semnificative.</i></p>	<p><i>Nu sunt necesare.</i></p>

¹⁹ Legislația românească folosește termenul de “aviz de mediu” în acest context.

Cerințele și politicile Băncii (OP 4.00)	Cerințele echivalente ale administrației române		Diferențe semnificative între OP 4.00 și cerințele românești.	Îmbunătățirile sistemului care vor fi efectuate de Guvernul României înainte de implementarea activităților din cadrul proiectului
	Obiective și principii operaționale, prevăzute prin legile, normele, reglementările, procedurile și liniile directoare sectoriale respective românești.	Legile, normele, reglementările, procedurile și liniile directoare sectoriale relevante românești.		
(Obiective și principii operaționale)		<p>cumulate, pozitive și negative.</p> <p>Detalii cu privire la procedurile de evaluare și de acoperire sunt prezentate în OM nr. 860/2002 și nr. 863/2002, care includ liste de control pentru ambele stadii, de evaluare și de stabilire a ariei de cuprindere.</p> <p><u>Categoria B</u></p> <p><u>HG nr. 860/2002</u> Art. 5(1') Noile proiecte, precum și orice proiect de modificare, extindere sau casare care ar putea avea efecte semnificative asupra mediului, legate de activitățile enumerate în HG nr. 918/2002 (cadru de evaluare a impactului asupra mediului) și OUG nr. 152/2005 (privind prevenirea, atenuarea și controlul poluării) necesită un permis de construcție¹⁹, și, în anumite situații (cum ar fi gropile de gunoi ecologice) un permis integrat de funcționare, inclusiv o descriere sumară a proiectului, a efectelor acestuia și a măsurilor corespunzătoare de atenuare</p> <p>OM nr. 860/2002 Art. 7, 10 (formatul standardizat de cerere), 11, 13(a), Art. 33 (modelul și conținutul minim al avizului de mediu).</p>		
2. Evaluarea efectelor potențiale ale proiectului propus asupra resurselor fizice, biologice, socio-economice și culturale, inclusiv a preocupărilor de natură transfrontalieră și globală, și a efectelor potențiale asupra sănătății și siguranței populației.	SEM identifică, descrie și evaluează în maniera potrivită, în lumina fiecărui caz în parte, efectele directe și indirecte ale proiectului asupra (a) ființelor umane, florei și a faunei; (b) solului, apei, aerului, climei și peisajului; (c) bunurilor materiale și a patrimoniului cultural; (d) interacțiunii dintre factorii menționați la (a), (b) și (c).	<p>HG nr. 918/2002 Art. 3(1)</p> <p>În plus, OM nr. 863/2002 furnizează instrucțiuni detaliate pentru autoritățile competente, cu privire la factorii care trebuie să fie examinați și acoperiți. Evaluarea preocupărilor globale nu este explicit menționată, însă este prevăzută în OM nr. 863/2002 (modificările climatice, scăderea stratului de ozon, poluarea apelor internaționale, bio-diversitatea)</p> <p>Art. 13 din HG nr. 918/2002 și OM nr. 864/2002 furnizează proceduri detaliate pentru studiul de impact asupra mediului în cazul proiectelor care ar putea avea efecte transfrontaliere. Legea nr. 22/2001 a ratificat Convenția ESPOO privind studiul de evaluare a impactului transfrontalier.</p>	<i>Nu există diferențe semnificative.</i>	<i>Nu sunt necesare.</i>
3. Evaluarea cadrului legislativ și instituțional aplicabil, inclusiv a acordurilor de mediu internaționale aplicabile, confirmarea faptului că guvernul care cooperează nu	România este angajată să devină membru al UE în 2007 și adoptă acquis-ul UE privind mediul (inclusiv mai multe convenții internaționale). O dată membru al UE, nerespectarea prevederilor aplicabile	Nu există prevederi explicite conform legislației românești, însă prevederile din Constituție (Articolul 11) recunosc totuși că, tratatele internaționale fac parte din legislația națională din momentul ratificării. Articolul 148 din Constituție prevede că reglementările UE obligatorii se aplică cu precădere	<i>Nu există diferențe semnificative.</i>	<i>Nu sunt necesare.</i>

Cerințele și politicile Băncii (OP 4.00)	Cerințele echivalente ale administrației române		Diferențe semnificative între OP 4.00 și cerințele românești.	Îmbunătățirile sistemului care vor fi efectuate de Guvernul României înainte de implementarea activităților din cadrul proiectului
	Obiective și principii operaționale, prevăzute prin legile, normele, reglementările, procedurile și liniile directoare sectoriale respective românești.	Legile, normele, reglementările, procedurile și liniile directoare sectoriale relevante românești.		
finanțează activități de proiect în conflict cu prevederile aplicabile	impune instituirea unei proceduri privind încălcarea legii. De asemenea, așa cum se menționează în Anexa I, România este parte semnatară a mai multor convenții internaționale privind habitatul natural și patrimoniul cultural, precum și a Convenției privind SEM în context transfrontalier (Espoo, 1991).	în situația unui conflict cu dispozițiile naționale contrare.		
4. Furnizează evaluarea investițiilor fezabile, a alternativelor tehnice și de locație, inclusiv a alternativei „nici o acțiune”, a efectelor potențiale, a fezabilității de atenuare a acestor efecte, a costurilor de capital și a costurilor recurente, a adecvării lor în condițiile locale și a cerințelor instituționale, de formare și de monitorizare asociate.	Alternativa „nici un proiect” trebuie avută în vedere conform SEM pentru proiectele de categoria „A”. Celelalte aspecte enumerate la principiul 4 sunt menționate în diferite grade de detaliere.	<p>HG nr. 918/2002. Anexa 4 și Art. 10 dispun ca SEM să includă cel puțin (i) descrierea măsurilor avute în vedere pentru a se evita, reduce, și, dacă este posibil, remedia efectele negative asupra mediului; (ii) descrierea elementelor de mediu care sunt potențial afectate; (iii) prezentarea generală a principalelor studii alternative de către promotor, și indicarea motivelor pe care-și bazează alegerea.</p> <p>OM nr. 863/2002, Anexa 2, Partea I, punctul 2.1 și tabelul 1 enumeră o serie de alternative, (inclusiv de locație și tehnologie), care trebuie avute în vedere de autoritățile competente în stadiul analizei ariei de cuprindere. Trebuie avută în vedere alternativa zero.</p> <p>OM nr. 863/2002, Anexa 2, Partea I, punctele 3.1 și 3.2 și tabelul 2 (lista de control în cazul ariei de cuprindere) furnizează o listă de efecte potențiale care trebuie avute în vedere în stadiul de analiză a ariei de cuprindere.</p> <p>OM nr. 863/2002, Anexa 2, Partea II, Anexa 3 (linii directoare privind examinarea unui raport SEM) include examinarea de către autoritățile competente, pentru a vedea dacă sunt clar definite răspunderile și finanțarea punerii în practică a atenuării efectelor negative.</p>	<i>Nu există diferențe semnificative.</i>	<i>Nu sunt necesare.</i>
5. Acolo unde este cazul pentru tipul de proiect propus, se aplică în mod normal Manualul de prevenire a poluării și atenuare (MPPA). Justificarea alegerii atunci când se selectează alternative la măsurile prevăzute prin MPPA.	În legislația română nu există referințe la liniile directoare ale MPPA.	<p>În diferite instrumente legislative românești sunt prevăzute standarde pentru emisii, managementul deșeurilor, pentru apă și pentru evacuarea deșeurilor, precum și pentru poluarea aerului.</p> <p>OM nr. 860/2002. Art. 33(3) și Anexa III.1 furnizează un model și conținutul minim al avizului de mediu care include nivelurile permise pentru emisii.</p> <p>OM nr. 860/2002. Art. 34. Pentru proiectele de investiții care sunt</p>	<i>Nu există diferențe semnificative, din moment ce standardele românești sunt mai cuprinzătoare și la fel de/ mai restrictive.</i>	<i>Nu sunt necesare.</i>

Cerințele și politicile Băncii (OP 4.00)	Cerințele echivalente ale administrației române		Diferențe semnificative între OP 4.00 și cerințele românești.	Îmbunătățirile sistemului care vor fi efectuate de Guvernul României înainte de implementarea activităților din cadrul proiectului
	Obiective și principii operaționale, prevăzute prin legile, normele, reglementările, procedurile și liniile directoare sectoriale respective românești.	Legile, normele, reglementările, procedurile și liniile directoare sectoriale relevante românești.		
(Obiective și principii operaționale)				
		finanțate din fonduri comunitare (UE), parametrii de instalare și condițiile de funcționare stabilite prin avizul de mediu trebuie să aibă în vedere condițiile de emisii poluante prevăzute prin legislația UE. Se aplică limitele naționale dacă sunt mai restrictive.		
6. Prevenirea, și, dacă nu este posibil, cel puțin micșorarea, sau, compensarea pentru efectele adverse ale proiectului și sporirea efectelor pozitive prin intermediul managementului de mediu și al planificării care propune măsurile de atenuare, al monitorizării, al dezvoltării capacității instituționale, al formării, al unui calendar de punere în practică și al estimărilor de costuri.	SEM pune în evidență efectele pozitive și efectele negative, concentrându-se, în special, pe măsurile de atenuare legate de impactul negativ. Totuși, nu sunt prevăzute cerințe specifice pentru PMM	OM nr. 860/2002 Art. 49] Avizul de mediu este eliberat doar dacă proiectul pune la dispoziție măsuri pentru îndepărtarea tuturor consecințelor negative asupra mediului, corespunzătoare prevederilor aplicabile ale normelor tehnice și ale reglementărilor în vigoare. OM nr. 860/2002 Anexa nr. III.1 se referă la conținutul unui aviz de mediu (Model) OM nr. 860/2002 Anexa II.2 cu privire la conținutul standard al memoriului tehnic pentru avizul de mediu <u>integrat</u> , la punctul V se prevăd condițiile monitorizării de mediu. OM nr. 860/2002 Art. 50, avizul de mediu trebuie revizuit dacă sunt aduse la cunoștință elemente noi. Promotorul proiectului trebuie să informeze autoritățile competente dacă s-au modificat semnificativ datele care au condus la eliberarea avizului de mediu. OM nr. 8676/2004 Documentele standard de licitație sunt folosite în cadrul tuturor proiectelor care includ cerințe privind măsurile de atenuare luate în locul respectiv pe durata lucrărilor de construcție.	<i>Nu există diferențe semnificative.</i>	<i>Nu sunt necesare.</i>
7. Implicarea părților interesate, inclusiv a grupurilor afectate de proiect și a ONG-urilor locale cât mai devreme posibil în procesul de pregătire și garantarea faptului că perspectivele și preocupările acestora sunt aduse la cunoștință celor care iau decizii și sunt avute în vedere. Continuarea consultărilor pe durata	Implicarea publicului este prevăzută în stadiile de evaluare, examinare a SEM și de decizie. Nici o prevedere privind continuarea consultărilor pe durata punerii în practică a proiectelor de mare risc.	Cerințele legate de participarea publicului (informare și consultare) se găsesc în art. 12, 14, și 15 ale HG nr. 918/2002 Protocoale detaliate (inclusiv calendare, modelul de avizare a publicului, formulare pentru înregistrarea și evaluarea comentariilor) sunt prevăzute la capitolul III (informarea și consultarea publicului) din OM nr. 860/2002. Procedura include informațiile care trebuie puse la dispoziție, dezbateră	<i>Diferență cu privire la continuarea consultărilor pe durata punerii în practică a proiectelor de mare risc, cum ar fi gropile noi, mari, de gunoi.</i>	<i>Nu sunt necesare, din moment ce proiectul nu va finanța activități de mare risc.</i>

Cerințele și politicile Băncii (OP 4.00)	Cerințele echivalente ale administrației române		Diferențe semnificative între OP 4.00 și cerințele românești.	Îmbunătățirile sistemului care vor fi efectuate de Guvernul României înainte de implementarea activităților din cadrul proiectului
	Obiective și principii operaționale, prevăzute prin legile, normele, reglementările, procedurile și liniile directoare sectoriale respective românești.	Legile, normele, reglementările, procedurile și liniile directoare sectoriale relevante românești.		
punerii în practică proiectului atâta timp cât este necesar pentru a soluționa problemele apărute cu referire la SIM.		publică și evaluarea comentariilor scrise		
8. Utilizarea expertizei independente în cazul redactării unui SIM, acolo unde este cazul. Utilizarea unor comitete consultative independente pe durata pregătirii și punerii în practică a proiectelor care sunt extrem de riscante sau controversate, sau care implică aspecte de mediu severe și multi-dimensionale și/ sau preocupări sociale.	Expertiză acreditată pentru studiul SEM Examinarea SEM de către CTE	Art. 11(1) al HG nr. 918/2002: Studiul SEM se face pe baza îndrumărilor prevăzute la Art. 8 (de ex. examinarea ariei de cuprindere de către autoritatea competentă) prin intermediul unităților specializate, independente de promotor, și care sunt acreditate prin lege. HG nr. 918/2002 – Comitetul Tehnic de Examinare la nivel central și local este compus din reprezentanți ai autorităților publice centrale și/ sau locale. Poate fi lărgit cu experți, dacă așa o impun condițiile specifice ale proiectului. OM nr. 863/2002 prevede ca listele de control să fie obligatorii în fiecare stadiu al procedurii SEM (evaluare, arie de cuprindere, examinarea raportului SEM) care trebuie re-examinată de CTE în scopul asigurării calității. Nu sunt prevăzute comisii independente de experți pe durata punerii în practică a proiectelor extrem de riscante/ controversate/ multi-dimensionale.	<i>Diferență cu privire la utilizarea comitetelor consultative independente pe durata punerii în practică a proiectelor de mare risc.</i>	<i>Nu sunt necesare, din moment ce proiectul nu va finanța activități de mare risc.</i>
9. Furnizarea măsurilor de stabilire a unei legături între procesul de evaluare de mediu și concluziile studiilor și analizelor economice, financiare, instituționale, sociale și tehnice ale proiectului propus.	Nu există nici o prevedere în acest sens. Cu toate acestea, în componerea CTE se permite contribuția diferitelor părți ale administrației și un proces integrat de luare de decizii.	OM nr. 171/2005	<i>Nu există diferențe semnificative.</i>	<i>Nu sunt necesare.</i>
10. Aplicarea principiilor din prezentul Tabel tuturor sub-proiectelor în cadrul activităților de investiții și al activităților intermediare din punct de vedere financiar.	Conceptul de sub-proiect nu este menționat în legislația românească, însă sunt acoperite toate tipurile de investiții	Conform Legii nr. 137/1995, HG nr. 918/2002 și al normelor de aplicare, autoritățile competente trebuie să evalueze și să examineze toate proiectele de investiții, din punctul de vedere al efectelor potențiale ale acestora. HG nr. 860/2002 Art. 5(1) prevede că solicitarea unui aviz de mediu este obligatorie pentru toate proiectele noi de investiții și în cazul oricărei modificări sau extinderi care ar putea avea efecte semnificative asupra mediului, inclusiv în cazul proiectelor de distrugere, în strânsă legătură cu activitățile prevăzute la HG nr. 918/2002 privind procedura de evaluare a impactului asupra mediului	<i>Nu există diferențe semnificative.</i>	<i>Nu sunt necesare.</i>

Cerințele și politicile Băncii (OP 4.00)	Cerințele echivalente ale administrației române		Diferențe semnificative între OP 4.00 și cerințele românești.	Îmbunătățirile sistemului care vor fi efectuate de Guvernul României înainte de implementarea activităților din cadrul proiectului
	Obiective și principii operaționale, prevăzute prin legile, normele, reglementările, procedurile și liniile directoare sectoriale respective românești.	Legile, normele, reglementările, procedurile și liniile directoare sectoriale relevante românești.		
(Obiective și principii operaționale)				
		și în Ordonanța de Urgență nr. 152/2005 privind prevenirea și controlul integrat ale poluării. HG nr. 860/2002 Art. 5(2), (3) Pentru proiectele de investiții referitoare la activitățile care nu trebuie să respecte procedura SEM, autoritățile publice de protecție a mediului trebuie să aplice proceduri de aprobare de mediu simplificate (...) trebuie emis doar un permis de mediu.		
11. Prezentarea proiectului de SIM la timp, înainte de inițierea oficială a evaluării, într-un loc, într-un format și într-un limbaj accesibil pentru toate părțile interesate.	Legislația românească conține cerințe cuprinzătoare de publicare și consultare – APM națională/ regională sau locală poartă răspunderea pentru organizarea consultării/ dezbaterii publice pe marginea proiectului de SEM și pentru publicarea deciziilor proprii, inclusiv cele ale Comitetului Tehnic de Examinare în ziarle locale și pe paginile proprii de internet.	OM nr. 860/2002	<i>Nu există diferențe semnificative.</i>	<i>Nu sunt necesare.</i>

ANEXA 3 STUDIUL DE IMPACT ASUPRA MEDIULUI ÎN STADIILE DE IDENTIFICARE A SUB-PROIECTELOR (PRE-FEZABILITATE), DE FEZABILITATE ȘI DE FINALIZARE A PROIECTĂRII

Obiectivele studiului de impact asupra mediului (SIM) pentru fiecare sub-proiect sunt următoarele:

- Strângerea probelor în sensul că sub-proiectul comunitar propus nu va încălca reglementările de mediu în vigoare, cu excepția situațiilor în care autoritatea de mediu relevantă a dat toate aprobările în acest sens;
- Evaluarea efectelor potențiale adverse asupra mediului;
- Sublinierea nevoii de prevenire specifică și/ sau de măsuri de atenuare a efectelor negative;
- Recomandări cu privire la tipul și nivelul de activități de mediu care trebuie întreprinse în stadiile ulterioare ale sub-proiectului, în special activități de monitorizare și de atenuare a efectelor negative.

Măsurile de luat sunt:

- Stadiul de identificare (pre-fezabilitate): comunitatea beneficiară și comuna/municipalitatea vor pregăti o evaluare preliminară a efectelor potențiale, folosind în acest sens îndrumările furnizate de ministerul de resort sau de Fondul Român de Dezvoltare Socială (FRDS).
- Stadiul de fezabilitate: instituția care pune în practică proiectul are răspunderea de a garanta că se desfășoară următoarele activități:

- Se întocmește un studiu al documentației, privitor la toate documentele furnizate în stadiul de identificare a sub-proiectului, care sunt însoțite și de alte informații disponibile.

Studiul va avea forma unui raport scurt în care se descriu diferitele efecte cauzate de sub-proiect, și va fi utilizat la evaluarea pe teren. Raportul va identifica orice alte informații care mai trebuie obținute, confirmate în cadrul inspecției la fața locului și cercetate mai în detaliu, etc.

- Se vizitează locația sub-proiectului pentru a se face un SIM la fața locului, și pentru a se confirma informațiile deja furnizate, pentru a se strânge și alte informații necesare în sensul îndeplinirii etapelor prezentate în continuare în detaliu.

Activitatea va avea drept consecință un SIM de fezabilitate, redactat conform îndrumărilor detaliate în continuare la capitolul Rezultate. Poate include sugestii de soluții tehnice posibile pe care le poate adopta proiectantul pentru a micșora orice efecte negative potențiale și ar trebui, de asemenea, să stabilească nevoia de angajare a unui consultant specialist de mediu, care să efectueze un SIM mai detaliat (vezi Secțiunea A și mai jos). În funcție de circumstanțe, acest SIM de fezabilitate poate fi redactat de instituția care pune în practică proiectul, de comună/ municipalitate, sau de o parte terță. În orice caz, în toate situațiile, instituția care pune în practică proiectul poartă și răspunderea de a garanta că SIM de fezabilitate are calitatea adecvată.

- Stadiul proiectului final (Raportul de proiect): Pe baza SIM de fezabilitate, proiectantul sub-proiectului sau consultantul de mediu va întocmi propria evaluare (SIM de

proiectare), redacta proiectul pentru sub-proiect sau va consilia în acest sens proiectantul, după caz, și va pregăti și planul de monitorizare și atenuare a efectelor asupra mediului (PMAM). Dacă este cazul, acest plan ar trebui redactat în colaborare cu proiectantul sub-proiectului.

Pe baza informațiilor furnizate în SIM de fezabilitate, proiectantul contractat sau consultantul specialist pe mediu:

- Evaluează mediul afectat.
- Cercetează orice restricție care poate exista cu privire la utilizarea terenului și a resurselor pentru sub-proiect.
- Se asigură că proiectul lucrării va micșora efectele negative asupra mediului.
- Verifică dacă propunerea de sub-proiect respectă toate legile și reglementările de mediu aplicabile.
- Estimează scala, aria de cuprindere și valoarea efectelor potențiale asupra mediului.
- Stabilește rezultatul SIM, așa cum este detaliat în continuare.
- Face recomandări cu privire la nevoia de măsuri de prevenire și/ sau atenuare specifice, prin intermediul redactării unui PMAM (vezi în continuare).
- Redactează PMAM solicitat.
- Se asigură că sub-proiectul beneficiază de toate avizele de mediu necesare, înainte de începerea lucrărilor de construcție.
- În calitate de șef al lucrărilor de construcții, se asigură că lucrările respectă cerințele PMAM.

Rezultatul acestui SIM final (SIM de proiectare) va fi rezumat și introdus în Raportul de proiectare întocmit de proiectant, sau, dacă este redactat de consultantul specialist, va fi anexat acestuia. Declarațiile posibile sunt următoarele:

- Se anticipează efecte pozitive asupra mediului.
- Nu se anticipează efecte adverse asupra mediului.
- Se anticipează efecte adverse semnificative asupra mediului.
- Sub-proiectul propus va încălca reglementările de mediu existente.

SIM de proiectare va fi suplimentat de raport și de recomandările bazate pe aceste declarații, inclusiv de:

- O descriere sumară a mediului afectat;
- O descriere sumară a efectelor potențiale;
- Recomandări cu privire la:
 - Dacă ar trebui pus în practică sau nu sub-proiectul (pe baza rațiunilor de mediu).
 - Care sunt măsurile concrete de prevenire și/ sau atenuare care ar trebui luate în etapa de punere în practică a sub-proiectului, dacă există, inclusiv diferitele soluții tehnice, metode de construcții etc. pentru proiectare și/sau construcție, susținute în PMAM.
 - Orice alt SIM și/sau implicare a publicului necesară în celelalte stadii ale sub-proiectului.
 - Necesitatea unei contribuții specializate pe mediu, pentru a se pregăti un sub-proiect mai adecvat din punctul de vedere al mediului și al PMAM.

Comuna/ municipalitatea va analiza corectitudinea și adecvarea SIM de proiectare, și, cu sprijinul instituției responsabile cu punerea în practică, va lua măsurile ce se impun în sensul aplicării PMAM pe durata fazelor de construcție/ reabilitare și operaționale ale sub-proiectului.

ANEXA 4: FORMATUL PLANULUI DE MANAGEMENT DE MEDIU

A. PLAN DE ATENUARE A EFECTELOR NEGATIVE

Faza	Impact	Măsura de atenuare	Costurile de:		Responsabilitatea instituțională pentru:		Comentarii (de ex. efecte secundare)
			Instalare	Exploatare	Instalare	Exploatare	
Construcție	• • • • •						
Exploatare	• • • • •						
Scoatere din funcțiune	• • • • • •						

ANEXA 4: FORMATUL PLANULUI DE MANAGEMENT DE MEDIU

B. PLANUL DE MONITORIZARE

Faza	Ce parametru trebuie monitorizat?	Unde trebuie monitorizat ?	Cum trebuie monitorizat / tipul de echipament de monitorizare?	Când trebuie monitorizat – frecvența sau monitorizare continuă?	De ce trebuie monitorizat parametrul (opțional)?	Costurile de:		Răspunderea pentru:	
						Instalare	Exploatare	Instalare	Exploatare
Inițială									
Construcție									
Exploatare									
Scoatere din funcțiune									

Anexa 5: SIM la faza de studiu de fezabilitate: Lista de control a documentației

În măsura posibilului, aceste informații trebuie puse la dispoziție de către Beneficiari în etapa de identificare a sub-proiectului. Trebuie completate cu informațiile provenite din alte surse, disponibile instituției responsabile cu punerea în practică. Toate informațiile trebuie verificate în stadiul de evaluare pe teren.

Chestiuni legate de utilizarea terenului și a resurselor, de permisele și avizele de mediu

- Care sunt permisele funciare deja existente?
- Care sunt resursele materiale necesare, de ex. apă, piatră, pământ etc.? Specificați dacă vor fi folosite pentru construcție și/ sau exploatare.
- Care resurse necesită obținerea de permise sau avize (utilizarea forestieră, a apei, pietrișul pentru construcția de drumuri, ape reziduale, eliminarea gunoierului solid, etc.)? Care sunt permisele deja existente?

Descrierea sitului sub-proiectului

Examinați schița furnizată care prezintă aria de acoperire a sub-proiectului. Dacă nu vi s-a furnizat nici un plan, obțineți planul adecvat înainte de inițierea studiului.

- Care sunt informațiile disponibile despre concesionarii/ proprietarii actuali ai terenului – nume, adresă, tip și terme de concesiune/ de proprietate? Ce informații vă lipsesc?
- Este cumva o porțiune a sitului sub-proiectului inclusă în reglementări specifice de mediu de ex. rezervă naturală, arie protejată, parc național? Dați detalii.
- Proiectul este inclus în dispozițiile altor legi speciale? Dați detalii.

Efectele potențiale asupra mediului și respectarea reglementărilor de mediu

- Descrieți orice efecte negative și/ sau dăunătoare care ar putea avea loc pe durata lucrărilor de construcție și de exploatare (sol, resurse de apă, floră, faună, zgomot etc.).
- Descrieți orice activitate care este cuprinsă în categoria de protecție a mediului.
- Ce deșeuri vor fi generate pe durata lucrărilor de construcție și/ sau exploatare? Care dintre acestea sunt toxice sau periculoase? Care sunt cantitățile estimate și care sunt metodele care vor fi folosite pentru tratarea și/ sau evacuarea acestora și unde vor fi tratate și/ sau evacuate deșeurile?
- Ce emisii va crea sub-proiectul?
- Proiectul va crea sau va spori riscurile de catastrofe naturale sau de alte tipuri de catastrofe (alunecări de teren, inundații etc.)? Dați detalii cu privire la tipul, locația posibilă și condițiile probabile în care vor apărea acestea.

Autoritățile relevante de reglementare de mediu

Examinați detaliile părților interesate în chestiunile de mediu, furnizate de Beneficiari (nume, adresă, contacte). Care instituții mai trebuie adăugate?

- Autoritatea (autoritățile) relevante ale administrației locale, inclusiv oricare alte instituții asociate cu activități cum ar fi extragerea pietrișului, evacuarea deșeurilor. Dați detalii cu privire la experții lor de mediu, dacă există.
- Autoritatea regională de mediu (ARM)

- Direcția de sănătate publică
- Autoritatea silvică; rezerva naturală, parcul național (dacă este cazul)
- Alte autorități de protecție a mediului.

Anexa 6: SIM la faza de studiu de fezabilitate: Lista de control pentru verificarea in teren

Acest studiu trebuie desfășurat în parteneriat cu reprezentanții comunității și ai comunei/municipalității.

Locație

- Verificați schița zonală furnizată și corectați, modificați sau faceți comentariile corespunzătoare. Dacă este cazul, includeți detalii referitoare la titlul de proprietate asupra terenului. Dacă nu aveți la dispoziție planul, obțineți o hartă a sitului, sau faceți o schiță a planului sitului și adăugați informațiile sugerate anterior.
- Marcați locația sitului pe o hartă a zonei locale, indicați scala efectelor posibile asupra mediului.

Chestionarul privind situl:

- Cine sunt reprezentanții comunității? Nume, funcții, detalii de contact.
- Care sunt detaliile de contact ale altor părți interesate în acest sit – administrația locală, orice instituții specializate – de mediu sau nu?
- Care este aria aproximativă a sitului (ha sau m²) care va servi activităților proiectului? Identificați separat ariile permanente și pe cele temporare.
- Ce destinație curentă are situl? Faceți o scurtă trecere în revistă.
- Care au fost destinațiile anterioare ale terenului? Dați date dacă este posibil.
- Descrieți caracteristicile fizice ale sitului, în special dacă există trăsături principale de relief de ex. dealuri, văi, cursuri de apă, corpuri de apă, câmpii inundabile, eroziune atribuită scurgerii apelor, habitate sensibile – de ex. zone mlăștinoase, rezerve naturale, arii protejate, terenuri istorice, soluri etc. Ce schimbări produc anotimpurile la acest nivel? Descrieți scala și calendarul acestor schimbări.
Marcați detaliile pe planul sitului și identificați orice trăsătură care ar putea fi afectată de sub-proiectul propus, aria de includere posibilă, scară și durată.
- Ce se știe despre geologia/hidro-geologia asociată sitului?
- Ce utilități există pe sit – apă, canalizare, electricitate, telefon? Care sunt locațiile aproximative ale acestora?
- De unde vor veni materialele de construcție și cum se va face evacuarea excedentului de materiale? Îndepliniți această procedură pentru zonele în care va exista un efect semnificativ îndepărtat de situl sub-proiectului de ex. situri noi și situri existente unde se va folosi mai mult de 2% din producție în cadrul sub-proiectului.
- Care sunt permisele sau avizele speciale necesare? Cine le va emite?
- Ce se află în vecinătatea acestui sit? De ex. clădiri, terenuri agricole, industrie dezvoltată, școli, cursuri de apă. Care sunt destinațiile acestora? Dați detalii cu privire la proprietari, chiriași etc. și prezentați care este interesul acestora. Dacă este posibil, estimați distanța dintre aceștia și sit.
- Cine ar mai putea fi afectat? Când și cum? De ex. copiii care vin și se duc la școală, oamenii care au acces la centrele de sănătate, persoanele de vârstă a treia, flora și fauna, serviciile de transport. Ce se schimbă o dată cu trecerea anotimpurilor? În ce măsură?
- Ce informații aveți despre speciile rare/ protejate de faună și de floră (de ex. specii protejate prin legislație)? Enumerați mamiferele, păsările, peștii, reptilele, plantele naturale protejate și plantele cultivate de obicei, prezente în zona respectivă sau cele

care prezintă un interes deosebit. Specificați-le habitatul actual, variațiile sezoniere, sezonul de reproducere etc. Care sunt riscurile pentru aceste specii?

- Care sunt destinațiile actuale ale apei din zona respectivă? Dați detalii. Cum se vor modifica acestea ca rezultat al sub-proiectului?
- A produs șantierul sau va produce deșeuri sau ape uzate? Dacă da, dați detalii, de ex. cât de mult, când, unde sunt evacuate, etc. Cum va modifica proiectul toate acestea?
- Ce instalații/ sisteme există pentru evacuarea apelor uzate la suprafață și/ sau prin canalizare? Care este capacitatea acestora? Unde se localizează? Cum vor trebui modificate ca rezultat al sub-proiectului?
- Cum va fi modificat în mod semnificativ peisajul din cauza sub-proiectului (de ex. dragarea zonelor mlăștinoase, modificarea cursurilor râurilor)?
- Pe baza listei de control relevante pentru sub-proiect (vezi anexele), enumerați efectele pozitive și negative posibile care trebuie anticipate. Stabiliți care vor fi momentul apariției lor posibile, durata, aria de cuprindere și scara și sugerați măsuri care ar putea fi luate în scopul monitorizării și al atenuării efectelor negative.

Procedura inspecției vizuale

Elemente de reținut atunci când vă aflați la fața locului:

- Vizitați cât mai mult posibil din sit, de preferință pe jos.
- Marcați informațiile relevante pe o copie a planului sitului care v-a fost furnizat, dar faceți și notițe scrise. Includeți detalii cu privire la zonele înconjurătoare - pentru a stabili efectele asupra zonelor înconjurătoare și viceversa.
- Faceți fotografiile ale ariilor potențial sensibile și pentru scopuri generale de înregistrare. Obțineți mai întâi permisiunea.
- Observați dacă există anumite mirosuri, fum sau emisii de praf, deșeuri, etc.

Anexa 7.1 – Lista de control: Alimentarea cu apă

Componente de mediu	Efecte posibile	Măsuri de atenuare
<i>Mediul fizic</i>		
Soluri	<ul style="list-style-type: none"> • Deteriorarea structurii solului din cauza depunerilor de materiale, a traficului din construcții etc. • Pierderea stratului superior al solului pe durata lucrărilor de excavare • Efectele excavărilor și al evacuărilor de sol și de alte materiale respectiv asupra solului și a altor materiale • Eroziunea cauzată de deteriorarea necontrolată de suprafață și de evacuarea apelor reziduale 	<ul style="list-style-type: none"> • Protejarea ariilor unde nu se desfășoară lucrări de construcție, a se evita lucrările în zonele sensibile în condiții meteo extrem de adverse, crearea de drumuri temporare pentru transport acolo unde este cazul, restaurarea zonelor deteriorate • Îndepărtarea stratului superior al solului, acolo unde este necesar, stocarea acestuia și înlocuirea sa la finalizarea lucrărilor de construcție • Proiectarea instalațiilor de drenaj și de evacuare, pentru a se asigura stabilitatea solului
Teren	<ul style="list-style-type: none"> • Deteriorarea terenului pe durata lucrărilor de construcție (alunecări pe mal, la nivelul colinelor etc.) • Efectele excavărilor de sol și ale evacuărilor de alte materiale respectiv asupra solului și a altor materiale 	<ul style="list-style-type: none"> • Protejarea ariilor unde nu se desfășoară lucrări de construcție • Proiectarea de lucrări pentru a micșora suprafața de teren afectată • Proiectarea de pante și de structuri de retenție pentru a scădea riscul, efectuarea drenării corespunzătoare, a stabilizării solului/ acoperirii cu vegetație • Îndepărtarea stratului superior al solului, acolo unde este necesar, stocarea acestuia și înlocuirea la finalizarea lucrărilor de construcție • Preluarea/ evacuarea materialelor de la/ la siturile aprobate

Componente de mediu	Efecte posibile	Măsuri de atenuare
Resursele de apă	<ul style="list-style-type: none"> • Supra-exploatarea care modifică resursele, tiparele de debit etc. cu efect posibil asupra utilizatorilor din aval/ tuturor utilizatorilor (dacă există apă de suprafață) • Întreruperea tiparelor de drenaj la suprafață și subterane pe durata și după lucrările de construcție, crearea bălților • Contaminarea/ poluarea resurselor și/ sau a alimentării prin lucrările de construcție, deșeuri umane și animale, inclusiv deșeuri de combustibili și petroliere, deșeuri periculoase, ape reziduale etc. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stabilirea utilizării durabile/ producției (testați dacă este necesar) • Planificarea și gospodărirea resurselor, în cooperare cu autoritățile și comunitățile • Proiectarea atentă – păstrarea drenajului natural, dacă este posibil, asigurarea drenajului corespunzător al apelor reziduale, evacuarea sigură/ igienică a deșeurilor periculoase • Proiectarea atentă, protecția adecvată a/ controlul șeptelului, agriculturii, contactului uman, materialelor periculoase – combustibil (inclusiv al stocării), etc.
Calitatea aerului	<ul style="list-style-type: none"> • Praf și vapori pe durata lucrărilor de construcție • Efectele tratamentului apelor 	<ul style="list-style-type: none"> • Controlul prafului cu apă, metode de construcție și instalație controlate, planificarea lucrărilor, vitezele autovehiculelor • Micșorarea lucrărilor majore în interiorul comunităților • Proiectarea corespunzătoare, formarea pe operare și management, siguranță
Mediul acustic	<ul style="list-style-type: none"> • Poluarea fonică cauzată de lucrările de construcție, stațiile de pompare (dacă se află lângă locuințe) 	<ul style="list-style-type: none"> • Planificarea lucrărilor pentru a micșora poluarea fonică • Utilizarea metodelor și a echipamentului de construcție corespunzător • Restricționarea traficului la interiorul zonelor rezidențiale • Alegerea atentă a sitului și/ sau proiectarea instalației, existența obstacolelor în calea poluării fonice de ex. mobile de sol uzat

Componente de mediu	Efecte posibile	Măsuri de atenuare
<i>Mediul biologic</i>		
Habitatele naturale	<ul style="list-style-type: none"> • Afectarea habitatelor naturale cauzată de lucrările de construcție de ex. praf, zgomot, lucrările care nu țin seama de anotimpuri, amplasarea greșită a noilor lucrări, evacuarea deșeurilor netratate etc. • Modificările regimului de resurse de apă 	<ul style="list-style-type: none"> • Amplasarea atentă, alinierea și proiectarea conductelor și a structurilor și/ sau planificarea lucrărilor (astfel încât să țină seama de anotimpuri) • Selectarea atentă a ariilor și a metodelor de evacuare. Protejarea ariilor sensibile interne/ învecinate • Respectarea cerințelor minime privind fluxul sezonier
Fauna și flora	<ul style="list-style-type: none"> • Pierderea sau deteriorarea pe durata și după finalizarea lucrărilor de construcție, în special din cauza lucrărilor care nu țin seama de anotimpuri, modificarea regimurilor de mediu etc. (vezi mai sus) 	<ul style="list-style-type: none"> • Amplasarea atentă, alinierea și/ sau proiectarea astfel încât să se micșoreze efectele, în special în cazul speciilor sensibile/ rare • Selectarea metodelor de construcție corespunzătoare • Protejarea ariilor sensibile interne/ învecinate
<i>Mediul social</i>		
Estetică și peisaj	<ul style="list-style-type: none"> • Impactul vizual local al lucrărilor finalizate și anumite intervenții asupra peisajului general uman și natural, distrugerea arborilor, a vegetației, etc. • Zgomot, praf, deșeuri etc. pe durata și ulterior lucrărilor de construcție 	<ul style="list-style-type: none"> • Amplasarea atentă și proiectarea lucrărilor, examinarea elementelor intruzive • Înlocuirea arborilor distruși, a structurilor de delimitare, replantarea vegetației în zonele cu lucrări • Scoaterea atentă din funcțiune a zonelor cu lucrări de construcție și evacuarea deșeurilor • Vezi și soluri, teren, calitatea aerului și mediul acustic

Componente de mediu	Efecte posibile	Măsuri de atenuare
Sănătatea populației	<ul style="list-style-type: none"> • Riscurile privind sănătatea și siguranța pe durata și la finalizarea lucrărilor de construcție • Efectele asupra sănătății și bolile cauzate de deșeurile periculoase de materiale de construcții, apa contaminată, tratarea necorespunzătoare a apei 	<ul style="list-style-type: none"> • Numirea unor antreprenori cu experiență. Incorporarea în documentele de contract a cerințelor privind siguranța și mediul. Informații disponibile cu privire la măsurile de atenuare. Întărirea capacității instituționale pentru a sublinia necesitatea unor lucrări sigure, a unei supravegheri bune, a unei planificări și programări atente a activităților de lucru, implicarea comunităților, îngrădirea zonelor periculoase • Proiectarea corectă și formarea adecvată pe planurile de operare și management, procedurile de siguranță, testarea apei, etc. • Evacuarea corectă a deșeurilor
Siturile istorice/culturale	<ul style="list-style-type: none"> • Deranjarea/ deteriorarea/ degradarea siturilor cunoscute și a celor nedescoperite 	<ul style="list-style-type: none"> • Amplasarea atentă/ alinierea atentă a lucrărilor; măsuri speciale de protejare a ariilor/ resurselor cunoscute ale proiectului • Stoparea imediată a lucrărilor în vecinătatea descoperirilor în așteptarea instrucțiunilor autorităților relevante

Anexa 7.2 – Lista de control: Eliminarea apelor reziduale, drenare și canalizare

Componente de mediu	Efecte posibile	Măsuri de atenuare
<i>Mediu fizic</i>		
Soluri	<ul style="list-style-type: none"> • Deteriorarea structurii solului din cauza depunerilor de materiale, a traficului din construcții etc. • Pierderea stratului superior al solului pe durata lucrărilor de excavare și a evacuării materialelor de construcție • Eroziunea cauzată de deteriorarea necontrolată de suprafață • Poluarea din punctul de evacuare, care poate conduce la o poluare a apei de suprafață 	<ul style="list-style-type: none"> • Protejarea ariilor unde nu se desfășoară lucrări de construcție, a se evita lucrările în zonele sensibile în condiții meteo extrem de adverse, crearea de drumuri temporare pentru transport acolo unde este cazul, restaurarea zonelor deteriorate • Îndepărtarea stratului superior al solului, acolo unde este necesar, stocarea acestuia și înlocuirea la finalizarea lucrărilor de construcție • Proiectarea instalațiilor de drenaj și de evacuare, pentru a se asigura stabilitatea solului și tratamentul adecvat
Teren	<ul style="list-style-type: none"> • Alunecări de teren pe maluri, coline etc. • Efectele excavărilor de sol și ale evacuărilor de alte materiale respectiv asupra solului și a altor materiale 	<ul style="list-style-type: none"> • Protejarea ariilor unde nu se desfășoară lucrări de construcție • Proiectarea de lucrări pentru a micșora suprafața de teren afectată • Proiectarea de pante și de structuri de retenție pentru a scădea riscul, efectuarea drenării corespunzătoare, a stabilizării solului/ acoperirii cu vegetație • Îndepărtarea stratului superior al solului, acolo unde este necesar, stocarea acestuia și înlocuirea la finalizarea lucrărilor de construcție • Preluarea/ evacuarea materialelor de la/ la siturile aprobate

Componente de mediu	Efecte posibile	Măsuri de atenuare
Resurse de apă	<ul style="list-style-type: none"> • Modificarea regimului din cauza excavărilor de/evacuării de sol, materiale, deșeuri, etc. • Contaminarea/ poluarea resurselor și/ sau a alimentării prin construcție, deșeuri umane și animale, inclusiv deșeuri de combustibili și petroliere, deșeuri periculoase, ape reziduale și canalizare – în special din cauza evacuării, dacă nu există legătură cu canalizarea existentă • Eutrofierea apei de suprafață, ceea ce conduce la modificări de obiceiuri etc. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stocarea atentă a materialelor periculoase și a deșeurilor, asigurarea unui drenaj corespunzător al apelor reziduale și o evacuare a deșeurilor în siguranță • Selectarea tehnologiei corespunzătoare pentru tratamentul apelor reziduale, în scopul de a se micșora poluarea, în special în locațiile sensibile, de ex. în apropierea surselor de apă potabilă, de a se exploata și de a se menține standardele de evacuare convenite, furnizarea de formare pe operare și monitorizare • Amplasarea corespunzătoare a lucrărilor de tratament sau incorporarea în sisteme mai mari pentru apele reziduale, furnizarea tratamentului necesar în scopul îndeplinirii standardelor necesare, în plus, sesiuni de instruire
Calitatea aerului	<ul style="list-style-type: none"> • Praf și vapori pe durata lucrărilor de construcție • Gaze periculoase în puțuri și pe durata dezinfectării (gaz de clor) 	<ul style="list-style-type: none"> • Controlul prafului cu apă • Metode de construcție și instalație controlate, planificarea lucrărilor • Restricții de viteză în zonele rezidențiale • Proiectarea corespunzătoare • Instituirea sistemului adecvat de operare și monitorizare
Mediul acustic	<ul style="list-style-type: none"> • Poluarea fonică cauzată de lucrările de construcție și de trafic 	<ul style="list-style-type: none"> • Planificarea lucrărilor pentru a micșora poluarea fonică • Utilizarea metodelor și a echipamentului de construcție corespunzător • Restricționarea traficului la interiorul zonelor rezidențiale, în special a camioanelor

Componente de mediu	Efecte posibile	Măsuri de atenuare
<i>Mediul biologic</i>		
Habitat naturale	<ul style="list-style-type: none"> • Deranjarea sau deteriorarea habitatelor naturale și deranjarea ariilor protejate pe durata și la finalizarea lucrărilor de construcție • Modificări cauzate de eutrofierea apei de suprafață 	<ul style="list-style-type: none"> • Amplasarea atentă/ proiectarea structurilor și/ sau planificarea lucrărilor (astfel încât să țină seama de anotimpuri) • Selectarea atentă a ariilor și a metodelor de evacuare. Protejarea ariilor sensibile interne/ învecinate
Fauna și flora	<ul style="list-style-type: none"> • Deranjarea sau pierderea, în special a animalelor și a vegetației acvatice din cauza eutrofierii apei de suprafață (efectul poluării apei) 	<ul style="list-style-type: none"> • Amplasarea atentă, alinierea și/ sau proiectarea astfel încât să se micșoreze efectele, în special în cazul speciilor sensibile/ rare • Selectarea metodelor de construcție corespunzătoare • Protejarea ariilor sensibile interne/ învecinate • Atenuarea poluării prin intermediul tratării și al evacuării corespunzătoare a apelor uzate
<i>Mediul social</i>		
Estetică și peisaj	<ul style="list-style-type: none"> • Impactul vizual local al lucrărilor finalizate și anumite intervenții asupra peisajului general uman și natural, distrugerea arborilor, a vegetației, etc. • Zgomot, praf, deșeuri etc. pe durata și ulterior lucrărilor de construcție • Miroasuri neplăcute de la instalația de tratare, punctul de evacuare și/sau cursul de apă poluat 	<ul style="list-style-type: none"> • Amplasarea atentă și proiectarea lucrărilor, examinarea elementelor intruzive • Înlocuirea arborilor distruși, a structurilor de delimitare, replantarea vegetației în zonele cu lucrări • Scoaterea atentă din funcțiune a zonelor cu lucrări de construcție și evacuarea deșeurilor pe durata și la finalizarea lucrărilor de construcție, inclusiv operarea și managementul corespunzător al instalației de tratare, precum și sesiuni de instruire pe ambele aspecte • Vezi și soluri, teren, calitatea aerului și mediul acustic

Componente de mediu	Efecte posibile	Măsuri de atenuare
Sănătatea populației	<ul style="list-style-type: none"> • Riscurile privind sănătatea și siguranța pe durata și la finalizarea lucrărilor de construcție • Efectele materialelor de construcții periculoase și ale deșeurilor netratate asupra sănătății 	<ul style="list-style-type: none"> • Numirea unor antreprenori cu experiență. Incorporarea în documentele de contract a cerințelor privind siguranța și mediul. Informații disponibile cu privire la măsurile de atenuare. Întărirea capacității instituționale pentru a sublinia necesitatea unor lucrări sigure, a unei supravegheri bune, a unei planificări și programări atente a activităților de lucru, implicarea comunităților, îngrădirea zonelor periculoase • Amplasarea și proiectarea atentă a lucrărilor • Evacuarea corectă a deșeurilor, pe baza selectării tehnologiei celei mai adecvate, formare pe planurile de operare și de management
Comunitățile umane	<ul style="list-style-type: none"> • Efectele se pot concentra în aval în alte comunități 	<ul style="list-style-type: none"> • Tratarea adecvată înainte de evacuare • Consultarea adecvată a comunităților potențial afectate
Siturile istorice/ culturale	<ul style="list-style-type: none"> • Deranjarea/ deteriorarea/ degradarea siturilor cunoscute și a celor nedescoperite 	<ul style="list-style-type: none"> • Amplasarea/ alinierea atentă a lucrărilor; măsuri speciale de protejare a ariilor/ resurselor cunoscute ale proiectului • Stoparea imediată a lucrărilor în vecinătatea descoperirilor în așteptarea instrucțiunilor autorităților relevante

Anexa 7.3 – Lista de control: Centre de sănătate, instituții de învățământ, instituții rezidențiale

Componente de mediu	Efecte posibile	Măsuri de atenuare
<i>Mediul fizic</i>		
Soluri	<ul style="list-style-type: none"> • Contaminarea cauzată de deșeuri, în special de cele din construcții și deșeurile umane 	<ul style="list-style-type: none"> • Protejarea ariilor unde nu se desfășoară lucrări de construcție • Stocarea, tratamentul, precum și evacuarea corespunzătoare a tuturor deșeurilor
Teren	<ul style="list-style-type: none"> • Alunecări de teren pe maluri, coline etc. • Efectele excavărilor de sol și ale evacuărilor de alte materiale respectiv asupra solului și a altor materiale 	<ul style="list-style-type: none"> • Protejarea ariilor unde nu se desfășoară lucrări de construcție • Proiectarea de lucrări pentru a micșora suprafața de teren afectată • Proiectarea de pante și de structuri de retenție pentru a scădea riscul, efectuarea drenării corespunzătoare, a stabilizării solului/ acoperirii cu vegetație • Îndepărtarea stratului superior al solului, acolo unde este necesar, stocarea acestuia și înlocuirea la finalizarea lucrărilor de construcție • Preluarea/ evacuarea materialelor de la/ la siturile aprobate
Resurse de apă	<ul style="list-style-type: none"> • Contaminarea/ poluarea resurselor din cauza deșeurilor din construcții, a deșeurilor umane și animale, inclusiv de combustibili și petroliere, a deșeurilor periculoase, a apelor reziduale, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stocarea atentă a materialelor periculoase și a deșeurilor, asigurarea unui drenaj corespunzător al apelor reziduale și o evacuare a deșeurilor în siguranță, cu tratament, dacă este necesar
Calitatea aerului	<ul style="list-style-type: none"> • Praf și vapori pe durata lucrărilor de construcție (intern și/ sau extern, inclusiv materiale de construcție volatile) 	<ul style="list-style-type: none"> • Controlul prafului cu apă sau prin alte mijloace. Ventilarea zonelor interne și pe durata și la finalizarea lucrărilor de construcție

Componente de mediu	Efecte posibile	Măsuri de atenuare
Mediul acustic	<ul style="list-style-type: none"> • Poluarea fonică cauzată de lucrările de construcție 	<ul style="list-style-type: none"> • Utilizarea metodelor și a echipamentului de construcție corespunzător • Planificarea lucrărilor pentru a micșora poluarea fonică
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Mediul biologic</i> 		
Habitatele naturale	<ul style="list-style-type: none"> • Deranjarea sau deteriorarea habitatelor naturale cauzate de evacuarea necorespunzătoare a deșeurilor 	<ul style="list-style-type: none"> • Stocarea, tratarea și evacuarea corespunzătoare a deșeurilor
Fauna și flora	<ul style="list-style-type: none"> • Pierderea sau degradarea cauzată de evacuarea necorespunzătoare a deșeurilor 	<ul style="list-style-type: none"> • Stocarea, tratarea și evacuarea corespunzătoare a deșeurilor
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Mediul social</i> 		
Estetică și peisaj	<ul style="list-style-type: none"> • Impactul vizual local al lucrărilor finalizate și anumite intervenții asupra peisajului general uman și natural, distrugerea arborilor, a vegetației, etc. • Zgomot, praf, deșeuri etc. pe durata și ulterior lucrărilor de construcție 	<ul style="list-style-type: none"> • Amplasarea atentă și proiectarea lucrărilor, examinarea elementelor intruzive • Înlocuirea arborilor distruși, a structurilor de delimitare, replantarea vegetației în zonele cu lucrări • Scoaterea atentă din funcțiune a zonelor cu lucrări de construcție și evacuarea deșeurilor • Vezi și soluri, teren, calitatea aerului și mediul acustic

Componente de mediu	Efecte posibile	Măsuri de atenuare
Sănătatea publică	<ul style="list-style-type: none"> • Riscurile privind sănătatea și siguranța pe durata și la finalizarea lucrărilor de construcție, inclusiv accesul și confortul pacienților, precum și colectarea și manipularea deșeurilor medicale • Efectele materialelor de construcții periculoase și ale serviciilor medicale – echipamente, medicamente, deșeuri, etc., precum și a deșeurilor netratate, în special a deșeurilor medicale asupra sănătății 	<ul style="list-style-type: none"> • Numirea unor antreprenori cu experiență. Incorporarea în documentele de contract a cerințelor privind siguranța și mediul. Informații disponibile cu privire la măsurile de atenuare. Întărirea capacității instituționale pentru a sublinia necesitatea unor lucrări sigure, a unei supravegheri bune, a unei planificări și programări atente a activităților de lucru, implicarea comunităților, îngrădirea zonelor periculoase • Amplasarea și proiectarea atentă a lucrărilor și a accesului • Stocarea corectă a echipamentelor medicale etc., precum și evacuarea corectă a deșeurilor (inclusiv țesuturi și resturi umane, ace și seringi, etc.), pe baza selectării tehnologiei celei mai adecvate, formare pe manipulare și pe planurile de operare și de management etc.
Situri istorice/ culturale	<ul style="list-style-type: none"> • Deranjarea/ deteriorarea/ degradarea siturilor nedescoperite 	<ul style="list-style-type: none"> • Stoparea imediată a lucrărilor în vecinătatea descoperirilor în așteptarea instrucțiunilor autorităților relevante și a măsurilor agreeate.